

Proletari din toate țările, uniți-vă!

In pag. 6-7

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

metamorfozele Terrei

○
reciprocă
înavuțire
spirituală

de prof.
Dumitru D. Botez

Interviu
cu patru
interlocutori

de Irina Vrabie

Vestigii

Schiță de
Varvara Karbovskaia

ANUL XX

29

(1009)

17 iulie 1964

12 pagini, 1 leg.

○ ultimă confruntare cu oglinda...

memento

bugetul timpului

La acest capitol, studiile Direcției centrale de statistică din R.S.F.S.R. aduc precizări asupra modului cum își petrec timpul un număr de 2500 de moscoviți. Alegem, pentru cititorii noștri, concluziile referitoare la timpul petrecut acasă, căci ele par a fi valabile pentru oricare din noi.

În 24 de ore, un adult stă acasă în medie 12—13 ore. Cam 58 la sută din acest timp e rezervat somnului, 4 la sută — toaletei zilnice, 13 la sută — alimentației, 2 la sută — studiului, 3 la sută — îngrijirii copiilor, 6 la sută — treburilor gospodărești, 14 la sută — lecturii sau altor ocupații intelectuale. Desigur că aceste date se modifică în funcție de numărul membrilor unei familii. În familiile cu copii mici, de pildă, timpul de somn al bărbatului este mai mare cu aproximativ 30 de minute decât al femeii. Bărbații au, în cele mai multe cazuri, de 2,5 ori mai mult timp liber decât femeile. (Ne mulțumim să constatăm faptele. Comentariile rămân în seama femeilor...)

Aceste date demonstrează că o bună parte din timpul petrecut acasă e irosit cu treburi nu prea plăcute. Ce-i de făcut? Întrebarea și-o pun nu numai gospodinele. Ea stă și în centrul atenției Institutului unional de cercetări în estetica tehnică, ai cărui specialiști pun acum la dispoziția familiilor sovietice un întreg arsenal de mijloace tehnice menite să reducă la minimum timpul consumat ineficace. În bucătăria încep să pătrundă mașini cu denumiri savante: plite „cu program”, cu deconectare automată sau de înaltă frecvență. Plitele de înaltă frecvență, de pildă, vor reduce de 20 de ori timpul necesar pentru prepararea mesei de prinz. Cu alte cuvinte — o friptură în două minute! Iar pentru menținerea curățeniei în locuință a fost elaborat un sistem de țevi, cu dirijare automată centrală, care vor absorbi praful fără să ceară din partea gospodinei cel mai mic efort.

Așadar, prin folosirea tehnicii moderne în gospodărie, o familie, chiar și numeroasă, va cheltui pentru inerentele treburi casnice cel mult 2,5 ore pe zi. Deci 35 de zile pe an!

d. c.

între două continente

Lanțul munților Ural marchează, se știe, hotarul geografic dintre Europa și Asia. El se întinde de la marea de Kara pînă la cursul mijlociu al fluviului Ural, pe o lungime de 2000 de kilometri.

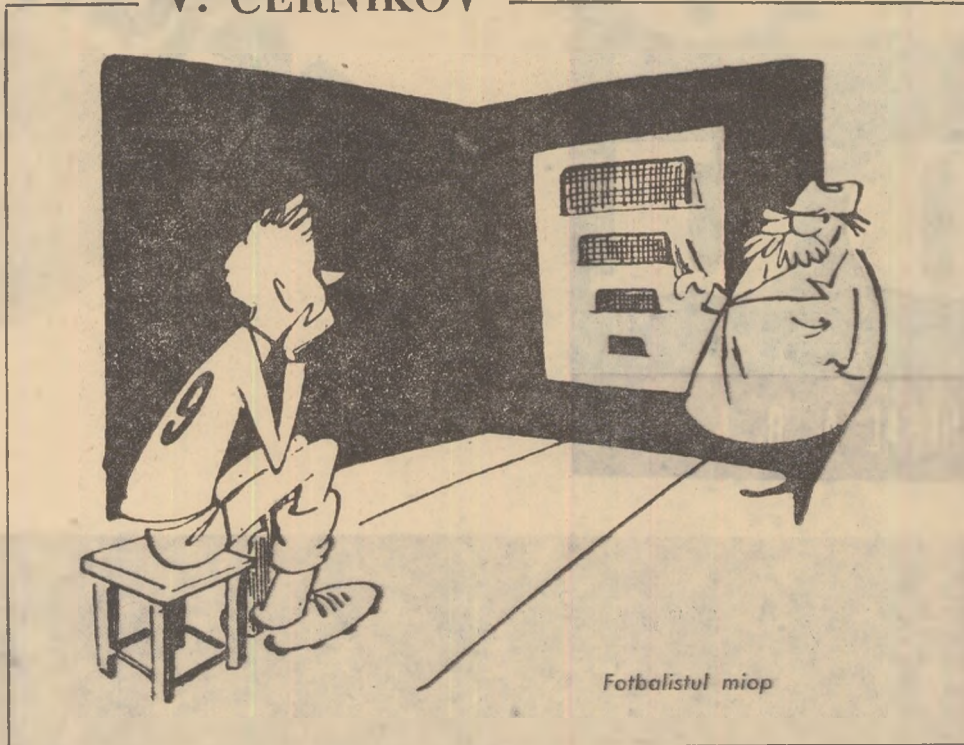
Uralii nu sînt niște munți spectaculoși, înălțimea lor medie nu trece de 800 de metri iar piscurile cele mai înalte de 1500 de metri. Dar bogățiile lor naturale i-au făcut de mult proverbiați iar astăzi Uralul este una din cele mai importante regiuni industriale și miniere ale U.R.S.S., avînd o populație de 20 de milioane de locuitori.

Ceea ce a precedat sînt lucruri mai mult sau mai puțin cunoscute. Ceea ce se știe, însă, mai puțin este că producția regiunii industriale Ural e de două ori mai mare decât aceea a întregii Rusii pre-revoluționare. Uzinele din Ural își exportă astăzi produsele lor în 50 de țări: echipament pentru furnale, laminoare, concașoare, excavatoare pășitoare, turbine, produse chimice, motocicletele etc.

Dezvoltarea continuă a industriei se bazează pe o fantastică gamă de resurse naturale. De zece ani încoace vin mereu știri despre descoperirea de noi zăcăminte de petrol și gaze. Această nouă bogăție va avea o importanță considerabilă atît pentru viitorul Uralului cît și pentru acela al întregii Siberii. Căci conductele care vor fi instalate în următorii ani vor furniza combustibil ieftin și abundent pentru centrele industriale existente sau în curs de creare în Siberia de nord.

Uralul are tot ce-i trebuie și pentru dezvoltarea chimiei, acum la ordinea zilei în U.R.S.S.: pirită, sare gemă, săruri potasice — de petrol și gaze am mai amintit — și, în sfîrșit, lemn. Lemn în cantități uriașe, exploatat din masive împădurite

V. CERNIKOV

Fotbalistul miop

egale cu acelea ale Suediei și Finlandei luate la un loc.

Și în plus aur și nichel, platină, cupru și aluminiu.

Iar, ca încheiere, un ultim amănunt: în regiunea economică Ural se construiește astăzi un lanț de centrale, printre care o mare centrală atomoelectrică la Beloiarsk.

s. g.

lebedele la genova

Spectatorii italieni au avut, pentru prima oară, prilejul de a aplauda pe balerina „Bolșoiului”, la teatrul în aer liber din marele parc di Nervi al orașului Genova. Cele peste două mii de locuri ale teatrului erau ocupate încă de după amiază de numeroșii amatori de balet care citiseră și auziseră atîtea despre dansatorii sovietici dar nu apucaseră încă să-i vadă în carne și oase.

Spectacolul a început cu actul II din „Lacul lebedelor” de Ceaikovski. Încă din primele scene au izbucnit aplauzele dar adevărate ovații au salutat evoluțiile cuplului Timofeeva și Liepa, în rolul Odilei și, respectiv, al Prințului. Entuziasmul publicului a ajuns la culme o dată cu apariția celor patru „lebede mici”, ale căror mișcări pline de grație și al căror uimitor sincronism a trezit admirația tuturor celor de față.

Partea a doua a spectacolului a cuprins o adevărată antologie a dansului, începînd cu o „Mazurcă” de Glazunov, executată de opt soliști, continuînd cu un „pas de deux” de Gluck, cu „Dans rus” de Kudriavțev, o scenă din „Flăcările Parisului” de Asafiev, „Gopak” de Soloviov-Sedoi, „Moartea lebedei” de Saint-Saëns și încheindu-se cu „Apele primăverii” de Rahmaninov.

„Bolșoi”-ul își continuă turneul în alte orașe ale Italiei.

g. n.

întorși din antartica

La începutul anului o expediție antartică cuprinzînd cincisprezece sovietici și cinci francezi a plecat în Antartica spre a baliza, între bazele Mirnii și Vostok, cinci pentagoane cu un diametru de 20 de kilometri și laturi de 10 kilometri. Peste doi sau trei ani savanții se vor înapoia acolo și noi măsurători vor îngădui să se calculeze deformările suferite de pentagoane în acest răstimp.

Schimbările vor fi, probabil, abia perceptibile: într-un an, 1—5 centimetri la un kilometru, dar grație unor aparate de radio-locatie speciale, ele nu vor scăpa tehnicienilor.

De ce este nevoie totuși de toată treaba asta?

Așa cum s-a arătat în cadrul unei conferințe de presă ținute la Moscova cu ocazia înapoierii expediției amintite, savanții vor să știe dacă volumul ghețurilor din Antartica scade sau crește. Pentru a găsi un răspuns rapid la această întrebare ei au renunțat la metodele clasice: măsurarea grosimii gheții și sondele seismice, făcînd apel la metoda bazată pe teoriile dinamicii gheții elaborate de profesorul sovietic P. A. Șumski.

Cu prilejul aceleiași conferințe de presă, savantul Albert Bauer, profesor la Școala națională de ingineri din Strasbourg, conducătorul grupului francez, a dat o seamă de amănunte revelatoare despre condițiile în care s-a desfășurat activitatea expediției în Antartica. Balizarea — a arătat profesorul Bauer — s-a făcut la altitudini de 3000—3800 de metri, parcurgînd un itinerar de 2300 de kilometri, pe geruri cuprinse între —40 și —70 de grade. Din cauza condițiilor climatice extrem de aspre și a eforturilor depuse cițiva din membrii expediției au pierdut pînă la 20 de kilograme din greutatea cu care veniseră în Antartica.

Toți cei care au luat cuvîntul la conferința de presă au ținut, însă, să sublinieze cu precădere spiritul de camaraderie care a domnit tot timpul între participanții expediției, care au avut dese prilejuri de a-și aprecia reciproc puterea de rezistență și calitățile umane.

m. v.

detașamentul „jaguar”

Ziaristul estonian Ervin Martinson a primit o emoționantă scrisoare de la un fost partizan sovietic care a luptat pe pămîntul Franței împotriva cotorpitorilor hitleriști. Este vorba de Anatoli Ababkov care, luat prizonier de germani, a fost trimis să muncească la construcția „zidului Atlanticului” cu care naziștii sperau să împiedice debarcarea anglo-americană în nordul Franței.

Evadînd din lagărul în care era internat, Ababkov, împreună cu alți trei prizonieri sovietici, a luat contact la Mouy cu membrii Rezistenței franceze din departamentul Oise. El s-a încadrat într-un detașament care a căpătat numele de „Jaguar”. Ababkov era șeful unei grupe și, în același timp, adjuncutul comandantului.

Intr-o noapte, cei 42 de partizani ai „Jaguarului” au efectuat un marș de 20 de kilometri, pînă în vecinătatea orașului Clermont-Ferrand. Aci se afla o instalație de radio a armatei germane, cu ajutorul căreia se stabilea traiectoria rachetelor „V-1” și „V-2” ce bombardau pe atunci Londra.

Apărută de o redută întărită cu guri de foc și de numeroase block-haus-uri, instalația de radio părea inatacabilă. Dar partizanii au aplicat o tactică ce le devenise

familiară. Au început prin a reduce la cere santinelele exterioare, apoi au asă comandamentul. Luați prin surpriză hriștii și-au pierdut singele rece și, într-timp mult mai scurt decît fusese prezut, au fost secerăți de gloanțele partiznilor.

Tot detașamentul „Jaguar” este cel a eliberat orașul Mouy cu trei zile înainte de sosirea americanilor, eliberînd același timp și pe prizonierii din lag de unde evadaseră cei patru ostași sovietici.

În scrisoarea sa, Ababkov întreabă: „Unde se află acum frații mei de armă alături de care am luptat? Aș vrea să vești despre patrioții francezi care n-au fost ajutați cu atît eroism, într-o perioadă cele mai grele.”

Ababkov așteaptă cu încredere răspunsul la întrebările sale.

z. v.

colec

ra

Colecția aparține Evdoxiei Nikitina adăpostită în chiar apartamentul posesorului la Moscova, în apropierea străzii A. Tolstoi. Ce cuprinde, însă, această colecție care face ca mulți dintre cetățenii care sînt din timpul liber pentru a o vizita?

Pentru a răspunde la întrebare să face rîndul nostru o vizită Evdoxiei Nikitina așa cum ne informează presa sovietică își mește întotdeauna cu multă amabilitate o ție, pe care-i informează cu o remarcabilă diție.

Apartamentul e plin de curiozități: de cărți și fotografii rare, autografe ale scriitorilor celebri, antichități etc., colecțion: întreținute cu multă grijă. Dar vizitatorul te admira, de pildă, și masca mortuară Maiakovski, bătrîna pendulă care-i arăt Pușkin scurgerea timpului, un volum fier, unic în lume, realizat de pilotul și zicianul Vasili Kamenski, în ale cărui p. se află gravat poemul pe care l-a scris despre Pugaciov, lucrările unor poeți ce în primii ani ai Revoluției ca Gherasimov loșin, Rukavișnikov sau manuscrisele prozatorilor ca Neverov, Alexei Tolstoi, Pilniak, I. Kataev și A. Afinoghenov etc.

Cum a luat naștere această colecție? mai ales, extrem de prețioasă? Răsp: ni-l dă însăși colecționara. Primele docum: scrisori, portrete și autobiografii din peste 160.000 de exponate existente a: început să fie strînse în 1914, cînd Ev: Nikitina a declarat deschisă prima seară rară a „sîmbetelor Nikitin”. De atunci, p: participanți s-au numărat personalități ce ca Gorki, Lunacearski sau Novikov-I: care nu numai că au desfășurat o intens: vitate literară în casa Evdoxiei Nikitina: au și ajutat-o pe gazdă să-și completez: lecția.

Evdoxia Nikitina și-a dăruit colecția: lui sovietic, continuînd să fie custode: loros ghid bibliotecarilor, muncitorilor: denților sau cercetătorilor științifici care: ține adevărate prelegeri în legătură cu f: document.

a. l.

Abonați-vă la

„VEAC NOU

Prețul abonamentelor:

pe 12 luni 40 l.

pe 6 luni 20 l.

pe 3 luni 10 l.

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii v. luntari din întreprinderi și instituții

Țara noastră a fost recent vizitată de un grup de scriitori sovietici alcătuit din poeții Dmitro Pavliciko și Mihail Dudin, Savva Dangulov, redactor șef-adjunct al revistei „Inostrannaia literatura” și harnicul traducător din literatura română Iuri Kojevnikov. Redacția noastră li s-a adresat cu rugămintea de a ne împărtăși impresiile culese în cursul unui itinerar care a însumat peste 1 500 de kilometri pe drumurile țării.

La
„masa rotundă”
a „Veacului nou”

Mamaia — un oraș de basm pe țărmul mării...

Interviu cu patru interlocutori

Amabil și cald, tânărul poet ucrainean Dmitro Pavliciko ne-a spus:

— Dacă la mine acasă, în Ucraina, aș fi întrebat care-i cea mai puternică impresie cu care am rămas în urma călătoriei mele prin România, aș răspunde: construcțiile!

Construcția materială și cea spirituală pe care le-am văzut în România m-au uimit prin frumusețea și dimensiunile lor, prin uimitoarea îmbinare a spiritului național și a năzuinței general-umane spre fericire. Sărbătorirea marelui poet Mihail Eminescu, la care am participat, a însemnat pentru mine o lupă prin care am văzut mai precis conturat viitorul întregii omeniri în sensul că gândurile marilor noștri predecesori devin acum realitate, visurile lor devin concrete, rimele lor devin beton, sticlă, fier.

Dar am cunoscut mai îndeaproape și noua poezie a României. E o poezie a construcției; mi se pare greu să-i găsești un alt epitet mai potrivit. E liniștită și plină de bărbăție. E cinstită și inimoasă și de aceea pășește tot mai sus. Am fost sincer emoționat când mi-am dat seama de forța, încrederea și dragostea de care se bucură aici poezia adevărată.

La graniță va trebui să completez un formular pentru vamă, o declarație care va cuprinde, printre altele, și un punct referitor la metale prețioase. Va trebui să răspund adică la întrebarea dacă nu cumva duc cu mine din România aur, argint sau platină? Iar eu voi răspunde (în gând): — Ba da, duc cu mine metale prețioase. Dar, tovarăși vameși, — îmi voi declara — în zadar ați căuta să stabiliți cantitatea lor. Declar că duc cu mine aurul dragostei mele pentru poporul român, înțelept și vesel stăpîn al pămîntului său; declar că duc cu mine argintul respectului pentru poezia poporului român, manifestare superioară a spiritului național; declar că duc cu mine platină admirației fără margini față de orașele noi ale României. Aceste metale prețioase ale sufletului meu nu mi le poate lua nimeni; ele vor răsuna în curînd în noile mele versuri...

Ajunși aici, a intervenit în discuție Iuri Kojevnikov, bun cunosător al literaturii noastre.

— Am să încerc să răspund de-a dreptul în românește. E un lucru la care mă obligă calitatea mea de traducător — atât al lui Eminescu cât și al unor nuvele și romane contemporane românești.

Am fost fericit când am primit invitația de a participa la sărbătorirea marelui Eminescu și pentru că am con-

siderat-o ca o cinste pentru mine și pentru că în felul acesta am posibilitatea să mă reintîlnesc cu oameni și locuri cunoscute, dragi mie.

Vizitarea locurilor natale ale lui Eminescu m-a emoționat și m-a făcut să înțeleg parcă mai bine sufletul genialului poet. Dar o impresie tot atât de puternică mi-a lăsat și arhitectura nouă, modernă a orașelor românești. Ea materializează în sticlă, beton și culori armonioase viața fericită a poporului român.

Scriitorul Savva Dangulov a completat cele spuse de colegii săi:

— E greu de sintetizat, în cadrul unui interviu care prin însăși natura sa se vrea lapidar, impresiile despre România. Mai ales dacă ai trăit aici trei ani și te-ai întors apoi după o absență de alți șaptesprezece. O impresie se suprapune alteia și este greu să alegi pe cea mai importantă.

Aș vrea să vă povestesc despre o seară petrecută pe țărmul Mării Negre, seară în care am simțit cu o deosebită pregnanță tot ce a trăit țara dumneavoastră în ultimele două decenii.

Intr-o seară de iunie, dar, automobilul m-a dus departe spre nord-vest de Constanța, în Histria străveche. Apunea soarele. Pe o întindere destul de vastă nu era suflet de om. Iar eu, venit de la o depărtare de mii de kilometri, am rămas singur, aproape două ore, în această antică cetate. Ruinele lasă o impresie uluitoare. De altfel, ruine par numai pe fotografii. În realitate sînt pietre vii. Pe o dală de marmoră, chiar la intrarea în cetate, se văd limpede urme de roți. Ceea ce înseamnă că pe acolo au trecut nenumărate care. Pe locul băilor, în fața ochilor mei uimiți și plini de admirație, se afla un superb mozaic, realizat de cine știe ce meșter anonim, cu o precizie, un simț al frumosului, un echilibru al culorilor care-l fac să fie modern prin vibrația pe care o trezește în sufletul nostru; alături, amfore uriașe pentru apă potabilă dau impresia că omul a trăit acolo nu de mult. Prezența omului e atât de vie încît îți se pare că el trebuie să apară dintr-o clipă în alta. Și chiar acolo unde pămîntul mai acoperă zidurile și bolțile, făcînd să-ți răsune înfundat pașii, pietrele au o viață a lor, sînt vii.

Vizitarea Histriei, atmosfera care planează asupra acestui oraș unde se conturează atât de limpede planul arhitectonic al constructorilor cu logica și simțul lor practic imbinat organic cu frumosul — panorama acestui oraș, în-

cadrat pe de o parte de apa viorie a mării și pe de alta de cerul vioriu cu luciri purpurii al acelei seri de vară mi-au lăsat o impresie de neuitat.

M-am întors în seara aceea pe un drum ce străbate pămîntul dobrogean și sufletul îmi era plin de emoția întîlnirii cu orașul care a trăit acum trei milenii. Și deodată în noaptea viorie — la fel ca nopțile care se lăsau asupra Histriei și acum trei mii de ani — a apărut salba de lumini alb-orbitoare ale Mamaiei. Numai cincizeci de kilometri depart istoria veche, milenară a Histriei, de una din cele mai noi și moderne realizări ale României de astăzi — Mamaia.

În anii pe care i-am petrecut în țara dumneavoastră am fost odată și la Mamaia. Pe un țărm trist se înalță atunci spre cer, ca un deget arătător, hotelul „Rex”. Mamaia era pustie, cu case scorjite și chiar ziua părea cenușie și soarele parcă nu lumina.

După șaptesprezece ani am venit din nou în România, am străbătut un drum de aproape 1500 de kilometri și am văzut Mamaia nouă — oraș de basm pe țărmul mării. Am locuit câteva zile într-unul din hotelurile ce se întind departe spre orizont. Și mi-am spus că acolo, pe litoral, e concentrată parcă — ca apa mării într-un strop — întreaga Românie de azi.

— Ați vizitat Mamaia chiar în zilele în care se deschidea Festivalul filmului românesc. Ați putea să ne spuneți ceva despre el?

— Da. Am participat chiar la deschiderea Festivalului. Cerul albastru, înstelat, părea o continuare a pereților îmbrăcați în mozaic policrom. În acest decor feeric am văzut „Tudor” — un film care mi-a plăcut și care reprezintă neîndoios o etapă în cinematografia românească.

În încheierea convorbirii noastre, Mihail Dudin, poet din Leningrad, a întregit impresiile celorlalți interlocutori, spunîndu-ne:

— Am fost în multe țări și de fiecare dată, întors acasă, am pus în versuri impresiile culese peste hotare. Și de data asta se zbat în mintea mea frînturi de vers, imagini, metafore. Ele cîntă peisajul românesc care m-a fermecat și construcțiile înălțate de mîna omului care mi-au trezit admirația.

Ferice de poporul care trăiește într-o țară atât de frumoasă și realizează lucruri atât de mărețe!

Irina Vrabie

SURPRIZELE CHIMIEI

Chimia... O ramură a producției industriale de mare viitor... Îi însoțește pe om pretutîndeni, îi înfrumusețează munca, i-o ușurează, îi schimbă viața... Cu binefacerile ei, cu inventivitatea celor ce o slujesc am și început să facem cunoștință. Dar ce surprize ne rezervă chimia pentru mai departe?

Interesante perspective, alături de pronosticuri adeseori uimitoare pe care ni le aduce presa din întreaga lume, ne sînt oferite cu regularitate și de presa sovietică. Așadar, ce surprize ne rezervă chimia?

În primul rînd, case din materiale plastice. Asemenea clădiri vor fi construite într-un viitor apropiat pretutîndeni unde va fi nevoie. Nu e vorba deci numai de obișnuitele de acum minere de uși, de băi sau de linoleumul care în zilele noastre face bucuria gospodinelor. Ci de metamorfozele revoluționare pe care polimerii, acești nou născuți atotputernici ai chimiei, le vor produce curînd în casele multor locuitori ai globului.

Intr-adevăr, viitorul ne rezervă surprize, și nu din cele cu care am și început să ne obișnuim. Anul trecut, ne

informează de pildă revistele de specialitate sovietice, în capitala Uniunii Sovietice a fost construită o casă din materiale plastice, cu cinci etaje, ale cărei apartamente au schimbat concepția moscoviților cu privire la confort. Experiența va fi continuată, pe scară mai largă. Din materiale sintetice urmează să fie fabricate un mare număr de vile destinate familiilor ce doresc să-și amenajeze un colțisor plăcut în sinul fermecătoarelor priveliști în care abundă împrejurimile Moscovei.

Pereții acestor confortabile edificii, mai mici sau mai mari, vor fi realizați din sticlă plastică, material care aduce cu chihlimbarul natura iradiată de razele solare. După cum se vede, casele viitorului vor străluci orbitor cu panourile lor ca de jasp sau malahit, opal sau onix, furnizate nu de natură ci de darnicele „retorte” ale industriei chimice. Sticla se va revărsa pretutîndeni ca dintr-un adevărat corn al abundenței. În ținuturile cu climat aspru, preconizează chimiștii sovietici, ea va reflecta adevărate valuri de binefăcătoare lumină ultravioletă. Afară, frigul va continua să domnească dar în casă

oamenii vor putea face băi de soare, temperate, după voie, de jaluzele din polimeri. Orașul polar? Nu-i nicidecum un vis irealizabil. Sub o cupolă imensă, din material plastic, — ne asigură specialiștii — viața va decurge la fel de normal ca și pe însoritul țărm al Crimeii!

Dar curățenia? Ce ne va aduce chimia nou în această materie, se vor întreba gospodinele? „Detaliul” acesta plicticos își va găsi și el o rezolvare eficientă. Materialul plastic, mai corect spus pelicula din polimeri hidrofugi obținută de savantul Kuzma Andrianov, va îngădui spălarea în întregime a apartamentelor, ba chiar și a noilor mobile cu furtunul în așa fel încît să nu mai rămînă urmă de praf.

Și acum, vă mai amintiți de „hrana zeilor” din celebra povestire științifico-fantastică a lui Herbert Wells? În zilele noastre, fantasticul a început să devină realitate. Academicianul azerbaidjan Husseinov a reușit recent să obțină din petrol o substanță chimică ieftină, adevărată hrană a zeilor, care oferă o masă copioasă plantelor agri-

cole și animalelor, stimulează și organizează procesele vitale.

Am mai putea aminti aici de aportul pe care-l aduce și va continua să-l aducă chimia la combaterea inamicilor milenari ai omului, dăunătorii care, curînd, vor deveni piese de muzeu, de practica și totodată eleganta îmbrăcăminte sintetică, de cisternele repliabibile din capron pentru transportul combustibilului peste oceane, de pacheboturile realizate din fibre de sticlă impregnate cu rășini sintetice superioare, de dantelăria fină a podurilor din același material, de elegantele mobile din „sticlă”, de turnurile amețitoare din material plastic umflate cu heliu care nu vor „cîntări nimic”, de...

Uniunea Sovietică dispune din belșug de materii prime pentru fabricarea noilor substanțe plastice. Sînt zăcămintele de petrol, de cărbune, de gaze naturale, de material lemnos... Și familia polimerilor sovietici crește cu repeziciune și-și găsește necontenit noi aplicații. Intr-adevăr, chimiei i s-a dat cuvîntul!

Al. Brătescu

PROCESUL DE LA NÜRNBERG (X)

(Urmare din numărul trecut)

Lipsit de numeroșii lui consilieri, „superdiplomatul” hitlerist nu era în stare să ia hotărâri rapide, preocupat cum era numai și numai să-și scape pielea.

La Nürnberg, Ribbentrop avea mult timp liber și, judecând după toate aparențele, își scria memoriile. Mă întrebam dacă va consacra sau nu câteva pagini pentru a descrie ultimele zile ale războiului, tentativele sale de a se menține cu orice preț la putere în „guvernul” lui Dönitz?

Negustorul devine diplomat și viceversa

...Începutul lui mai 1945. Hitler s-a sinucis. Miniștrii și funcționarii superiori ai partidului național-socialist fug unul după altul din capcana de la Berlin. Ribbentrop se strecoară pînă la Hamburg, închiriaza o cameră la etajul 4 al unei case nearătoase și începe să ducă o viață tihnită de burghez nevinovat, fără să atragă

asupra lui atenția administrației militare britanice.

Și în timp ce serviciile de contraspionaj ale diverselor țări îl caută de zor pe fostul „superdiplomat”, în timp ce portretul și semnalmentele lui particulare sînt afișate pretutindeni, Ribbentrop se plimbă prin oraș într-un costum la două rînduri, cu o pălărie neagră pe cap și ochii ascunși îndărătul unor imenși ochelari de soare. După o neplăcută discuție cu Dönitz, care a refuzat net să-l utilizeze în noul „guvern” și mai cu seamă după ce membrii acestui „guvern” au fost, la rîndul lor, arestați cu toții, fostul Reichsministru al afacerilor externe hotărăște că a sosit timpul să se „recalifice”. Noroc că are o meserie — comerțul cu șampanie. Ribbentrop nu a uitat că acolo, la Hamburg, trăiește fostul lui asociat. E tocmai timpul potrivit să se eclipseze pe tăcute în anonimul unei firme comerciale de vinuri. Căutările îi sînt încununete de succes și, în ziua de 13 iunie 1945, Ribbentrop reușește să ia legătura cu negustorul căutat.

— Am asupra mea dispozițiile testamentare ale lui Hitler — îi șoptește Ribbentrop. — Trebuie să mă ascunzi. E în joc viitorul Germaniei.

Din cite se pare, fostul asociat n-a părut încântat de sosirea oaspetelui. Dar nici nu s-a putut hotărî să renunțe la colaborarea unui om cu care făcuse pe vremuri afaceri grase. Din fericire pentru negustorul hamburghez fiul lui se dovedește a fi mai puțin sentimental și mai decis: în seara aceleiași zile anunță autoritățile de ocupație de prezența domnului Ribbentrop în oraș.

În zorii zilei de 14 iunie trei militari britanici și unul belgian urcă pe scara ce duce spre apartamentul de la etajul 4. Într-o cameră doarme liniștit omul pe care îl caută.

— Cum vă numiți? — îl întreabă locotenentul Adams.

— Știți foarte bine cine sînt — răspunde Ribbentrop cu un suris veninos. Apoi se dă jos din pat și se înclină plin de afectare.

După toate aparențele, domnul Reichsministru credea că va trăi ascuns multă vreme. În orice caz, în geamantanul lui militarii găsesc câteva sute de mii de mărci, legate grijuliu în pachete.

La percheziție sînt descoperite trei scrisori: una adresată feldmarșalului Montgomery, alta lui Eden, ministrul britanic al afacerilor externe și ultima lui Winston Churchill.

Ribbentrop este, așadar, arestat, transferat la Lüneburg iar apoi într-un lagăr de persoane internate. De unde ia drumul spre Nürnberg. La proces, Joachim von Ribbentrop a fost așezat la loc de frunte printre acuzați, imediat după Göring și Hess. Căci, cu toate că nu s-a numărat printre organizatorii partidului nazist, el avea o răspundere egală cu a celorlalți.

Cînd, la 19 iunie 1940, Berlinul nazist a sărbătorit frenetic primele „victorii ale führerului”, Ribbentrop s-a simțit eroul zilei. La el s-a referit Hitler cînd a spus în încheierea cuvîntării rostite cu acest prilej:

„N-aș putea încheia aceste cuvinte de laudă fără să mulțumesc omului care a îndeplinit ani de-a rîndul directivele mele, lucrînd cu credință, plin de abnegație, neostenit. Numele lui von Ribbentrop, membru al partidului nazist, ministru al afacerilor externe, va rămîne veșnic legat de înflorirea politică a națiunii germane”.

Ribbentrop, pe vremea cînd se lauda că e mina dreaptă a lui Hitler

Ribbentrop n-a uitat aceste cuvinte de laudă rostite de Hitler. Dar cît de jenant sună ele acum între zidurile Palatului de justiție din Nürnberg! Oriet de mult i-ar fi plăcut lui Ribbentrop gloria, această amintire nu-i face nici o plăcere.

Ani de-a rîndul presa burgheză l-a numit pe Ribbentrop „superdiplomatul”. Și nu începe îndoială că Ribbentrop era, la rîndul lui, convins că era unul din diplomații de frunte ai vremii lui. Am ascultat depozițiile tuturor acuzaților, mi s-au relatat declarațiile acestora despre Ribbentrop în convorbirile avute cu avocații și medicii lor, l-am ascultat pe „superdiplomat” în persoană și pe nenumărații lui martori și, pînă la urmă, mi-am făcut o cu totul altă părere despre ministrul hitlerist al afacerilor externe.

Mulți acuzați ascultau cu vădită enervare depozițiile lui Ribbentrop și, ieșiți din sala de ședințe, făceau asupra lor aprecieri cît se poate de categorice. „Ce spectacol lamentabil! — s-a exprimat Göring. — Dacă aș fi știut din timp, m-aș fi interesat mai îndepoarte de politica noastră externă”.

Hans Frank a exprimat o opinie și mai nimicitoare la adresa lui Ribbentrop: „Nici nu vorbește corect germana, dară-mi-te să se poată descurca în treburile internaționale! Nu pot să înțeleg cum a izbutit să facă reclamă șampaniei lui, ca să nu mai vorbim de propaganda pentru național-socialism... A fost o crimă să faci dintr-un asemenea ins un ministru al afacerilor externe într-o țară cu 70 de milioane de locuitori”.

„Un diletantism criminal care a făcut ca acest om să piardă Reichul la cărți” — așa a caracterizat von Papen activitatea desfășurată de Ribbentrop pe Wilhelmstrasse.

Aș mai putea cita și mulți alți foști membri ai guvernului german care au „apreciat” talentele lui Ribbentrop dar socotesc că am spus de ajuns pentru ca cititorii să poată înțelege cum îl caracterizau pe Ribbentrop foștii lui colegi.

...Sfîrșitul lui aprilie 1945. Înainte de a se sinucide, Hitler își scrie testamentul, își numește succesorul și stabilește componența noului guvern. Pe lista miniștrilor nu figurează Ribbentrop, cel al cărui nume „va rămîne veșnic legat de înflorirea politică a națiunii germane”. Hitler l-a înlocuit cu Seyss-Inquart. Cum se explică asta? Ribbentrop a fost ridicat în slăvi, a fost elogiât, numele lui a fost asociat de cele mai importante succese ale diplomației germane. Și deodată se descompune că e „un conglomerat de ambiție de-

șartă, obtuzitate și diletantism, că este în genere un om absolut ignorant în afacerile internaționale”.

Scopul scuză mijloacele...

Ce a însemnat, la drept vorbind, Joachim von Ribbentrop?

La procesul de la Nürnberg, Ribbentrop a trebuit să depună după Göring, Dorn și să dezmințea opinia celor care îl taxau cu „parvenit și carierist”, el a început prin a-și etala descendența aristocratică. A descris în amănunt genealogia militară a familiei, după care a trecut la propria persoană, încercînd să-și convingă audiența că întreaga lui viață dinaintea rapidele sale ascensiuni l-a pregătit ca să poată duce pe umerii săi o povară grea — conducerea afacerilor externe ale patriei lui. În tinerețe a plecat în Elveția, unde a stat un an de zile; s-a mutat apoi la Londra unde a studiat limba engleză. În 1910 a trecut oceanul, trăind cîțiva ani în Canada și S.U.A. Declanșarea primului război mondial l-a găsit dincolo de ocean. Întors în Germania, a intrat în armată. În anul 1919, ca adjutant al generalului Seeck l-a însoțit pe acesta la Versailles. Dar, scurtă vreme și-a dat demisia, cu un grad nu prea înalt — locotenent.

În condițiile de pe atunci din Germania, Ribbentrop consideră că lucrul cel mai cuminte pe care îl are de făcut este să se ocupe cu comerțul. Devine coproprietarul unei firme de import-export specializată în comerțul cu vinuri. Căsătorindu-se cu Anna Henckel, fiica unui mare comerciant de vinuri, Ribbentrop își consolidează simțitor pozițiile. Avea creștea an de an. În această perioadă Ribbentrop nu desfășoară încă o activitate politică propriu-zisă, deși nutrește, de mulți ani, visul de a face carieră în diplomație.

Are impresia că deseori întîlniri cu negustorii străini l-au dat o solidă experiență în treburile internaționale. Dar, din motive absolut de neînțeles pentru el, regimul de la Weimar nu remarcă talentul diplomatic ale norocosului neguțător de vinuri. În schimb, el găsește o totală „înțelegeră” printre național-socialiști, oameni ahtiați după putere. Contele Heider alături de care își făcuse serviciul militar în același regiment, îl pune în legătură cu Ernst Röhm, iar apoi și cu Hitler. Ferr hotărît să-și lege cariera de partidul nazist în speranța că va beneficia de parte leului în împărțirea prăzii, Ribbentrop s-a laudat față de Hitler cu relațiile sale în Occident, cu legăturile pe care le are cu oamenii politici din Anglia și Franța.

Și Hitler ajunge la concluzia că omul îl poate fi de folos. În plus, Hitler nu este prea înclinat, în cazul că ar veni la putere, să-și mențină în diplomații de orientare conservatoare de pe Wilhelmstrasse. El intenționează să inaugureze „o eră de diplomație nouă”, folosind absolut orice mijloace pentru a-și atinge scopul.

La puțină vreme după venirea lui Hitler la putere începe într-adevăr să funcționeze un așa numit „Birou Ribbentrop” care e de fapt organul special de politică externă al partidului nazist, organ care controlează ministerul afacerilor externe și uneori îl substituie.

Noul diplomat lansat de naziști e extrem de orgolios. Acest simțămînt e ațîțat și de conștiința faptului că multe căpetenii naziste, care își câștigaseră cu mult înainte de laurii ajutînd regimul lui Hitler și participînd la îndelungata luptă a naziștilor pentru putere, îl consideră a parveniț, un profitor.

Orgoliul, infatuarea, patima ceremoniei lor pompoase ajung la apogeu atunci cînd Ribbentrop ocupă cabinetul ministrului în faimoasa clădire de pe Wilhelmstrasse. El intră în minister cu aerul că a descins direct din cer pe acest pămînt al păcatului. Sînd smîrnă, șiruri interminabile de colaboratori trebuie să-l întîmpine pe aerodrom atunci cînd se înapoiază dintr-o misiune în străinătate. Sînt elaborate reguli speciale pentru cazul cînd domnul Reichsministru călătorește împreună cu soția: în asemenea prilejuri la aerodrom trebuie să se prezinte nu numai colaboratorii lui Ribbentrop, ci și soțiile acestora. Cea mai mică încălcare a oricărei „reguli de acest soi e considerată ca o manifestare ostentativă de ireverență.

A. Poltorak

(Va urma)

Reichul hitlerist a lăsat în urmă-i o mare de ruine

Mișa Sedih, student la Institutul de energetică, locuiește de doi ani la unchiul din Moscova. În primul an i-a scris mamei la Irkutsk :

„Dragă mamă! M-am aranjat destul de bine. Unchiul este în general foarte simpatic, dar are și ciudățeniile lui. Îi place să cînte, dar din toate cîntecele știe numai unul, și la acela numai începutul : „Decît iarba cea firavă capul tău mai jos să-l pleci. Dacă vrei, orfan, prin viață, fără supărări să treci...” Mie cîntecul ăsta nu-mi place de loc. Am să încerc să-l reeduc”.

Din Irkutsk mama i-a răspuns :

„Dragul meu, principalul este să înveți bine. Pe unchiul lasă-l în pace. E un om bun, numai că e cam de modă veche”.

Unchiul își îndrăgise nepotul, avea grijă de el și nu trecea zi să nu-i dea tot felul de sfaturi înțelepte : cum să se facă bine văzut de profesori, cu cine să se împrietenească și cu cine nu...

Mișa trecu în anul doi cu note excelente. Unchiul era foarte mulțumit. Într-o zi îi spuse lui Mișa :

— Ascultă frățioare, învățătura ca învățătura dar după părerea mea trebuie să și mulțumești cuiva.

— Cui ? Dumitale, unchiule ?

— Ei, siberian necopt la minte ! Nu mie, celor cărora le datorezi trecerea în anul doi.

— Asta-i bună ! Să-mi mulțumesc mie însumi ?

— E-eh, tinerețe, tinerețe ! Ascultă ce-ți spun cei mai bătrîni. Cine-i mai mare peste voi ? Decanul ? Atunci lui trebuie să-i mulțumești.

— Nu pricep.

— Văd eu că nu pricepi. La oficiul poștal unde lucrez este una Maria Ivanovna. Are o fată la școala de artă teatrală. Și de două ori pe an Maria Ivanovna, femeie deșteaptă, cheamă la masă pe cîte cineva din profesorii fetei.

— Și după mesele astea fata are mai mult talent ?

— Of, țîngăule ! Știi tu ce înseamnă o masă ? Este...

— Lasă-te, unchiule, de fleacurile ! Eu sînt un om de tip nou și nu mă pricep la chestii de astea.

— Știu. Dar decanul este un om de tip vechi, el o să priceapă și o să-i placă. Pe scurt, m-am hotărît : poștește-l pe decan la masă.

A doua zi dimineața, Mișa abia se trezise, unchiul îl luă de mină și îl duse în bucătărie. Acolo dădu ochii cu o minunată natură moartă : pe masă se aflau un șalău

V E S T I G I I

Schiță de Varvara Karbovskaia

Vlasici se simți adînc mișcat.

— Crezi că nu vin ? Vin ! Mulțumesc !

Inveselit, Mișa se grăbi să-i telefoneze unchiului.

— L-am invitat. E de acord. Vine.

În receptor se auzi risul triumfător al unchiului.

Seara, Mișa se duse să-l ia pe Vlasici. Bătrînul se gă-tise cu un costum negru, și își pusese o cravată neagră cu dungi albe; barba căruntă era tunsă îngrijit și Mișa își spuse că Vlasici era aproape mai prezentabil decît decanul. O singură întrebare nu-i dădea pace : să-i împăr-tășească taina sau nu ?

„Nu, nu trebuie. — hotărî el — bătrînul s-ar putea su-păra. Fie ce-o fi !”

Ceremonios și emoționat, unchiul îi întîmpină în an-treu, spunînd :

— Mă bucur din suflet că pot saluta în persoana dum-neavoastră, ca să zic așa...

— Sînt cu totul de acord — încuviință grav Vlasici.

Masa era aranjată cu gust și bucatele erau apetisante.

— Pofțiți la avem — îi imbie unchiul — luați din pu-ținul care-l avem.

Vlasici își frecă mîinile, cum făceau unii profesori, și zîmbi prietenos.

— Să mîncăm, să gustăm flora și fauna dumnea-voastră.

„Ca să vezi ce înseamnă studiile superioare, — își spuse unchiul — vrînd-nevrînd vorbește științific”.

Și turnînd vinul în pahare, unchiul deschise vorba cu diplomație :

— Îmî place tineretul ăsta al nostru. Cum mai învață, cum se mai străduiește, nu-i așa ?

— Sigur că nu — confirmă Vlasici — nu e decan, e garderobier la o instituție științifică. Eu sînt acela. De-canatul mă stimează, pedagogii stau de vorbă cu mine, studenții mă iubesc. Și cît m-or ține puterile nu mă des-part de lumea științelor ! N-o las în voia soartei ! Tîn la ea !

— Așa va să zică !... — comentă unchiul.

Mișa sta cu pleoapele strînse și nu vedea fața unchiu-lui dar i se părea că deosebește în vocea sa mai degrabă o notă de veselie.

— Așa va să zică ! — repetă bucuros unchiul. — Vasă-zică, dumneavoastră, Tihon Vlasici, sinteți tatăl personal al șefului meu direct ? Nu știam. Dar îmi pare bine ! Gro-zav de bine !

— Sînt cu desăvîrșire de acord cu dumneavoastră, — adeveri demn Vlasici.

Și masa își urmă cursul. Seara tîrziu, conducîndu-și gri-juliu oaspetele, unchiul se întoarse în casă și se postă în fața nepotului.

— Ei, siberianule, există o dreptate pe lume ?

— Bine, bine — spuse Mișa. — Dar eu ce să fac, să mă mut acuma la cămin sau mîine dimineață ?

— Cum crezi. Poți să și rămîi. Dacă nu-ți vrei binele, atîta pagubă, treaba ta. În schimb Fortuna s-a dovedit a fi de partea mea și pentru asta îi mulțumesc.

ROMANELE NESCRISE ALE LUI LEV TOLSTOI

Sub titlul de mai sus, „Literaturnaia Rossia” (Nr. 25/1964) a publicat un amplu studiu, semnat A Șifman, despre proiectele nerealizate ale lui Lev Tolstoi. Se pare că numai lipsa de timp l-a împiedicat pe scriitor să le pună în aplicare, deoa-rece Lev Tolstoi vorbea cu multă pasiune de subiectul acestor romane nescrise, pentru care s-a documentat multă vreme și la care a revenit de nenumărate ori.

În 1877, lucrînd la romanul „Anna Karenina”, Tolstoi s-a gîndit pentru prima dată la o altă car-te, menită să evoce setea de pămînt a țaranului rus. De atunci datează prima însemnare a Sofiei Andreevna, soția scriitorului, cu privire la această intenție. În jurnalul Sofiei Andreevna se află transcrisă următoarea afirmație a soțului ei : „Ah, curînd, curînd, am să termin romanul ăsta și am să încep unul nou. Acum îmi văd foarte lim-pede gîndul. Pentru ca o carte să fie bună, trebuie să iubești ideea ei principală, de bază. Așa, în „Anna Karenina” am iubit ideea de familie, în „Război și pace” ideea de popor ; acum îmi este foarte clar că în noua carte am să iubesc ideea poporului rus, în sensul forței lui de stăpînire. (a naturii — n.n.).

Cîteva săptămîni mai tîrziu, de astă dată chiar în jurnalul scriitorului, găsim o însemnare care confirmă în totu cele de mai sus. Scriitorul soco-tea că imediat după terminarea romanului „Anna Karenina” va începe o carte consacrată țaranilor.

Apoi gîndurile lui Tolstoi au prins contururi mai precise. „Astăzi — a notat soția lui — mi-a spus : „Proverbul pe care l-am citit ieri mi-a plă-cut foarte mult : Un fecior nu-i un fiu, doi feciori sînt jumătate de fiu, trei feciori — un fiu. Asta-i motto-ul pentru începutul romanului. Am să am un bătrîn cu trei feciori. Unul o să fie luat în armată, al doilea o să rămînă pe lingă casă iar al treilea, cel mai iubit, o să învețe carte și o să privească de sus viața de la țară, lucru care o să-l sperie pe tată. Și iată, pentru început, o dramă de familie în sufletul unui țaran instărit”. În partea a doua a romanului, după afirmația scriitorului, urma să fie vorba de un țaran strămutat din locu-riile natale, un Robinson rus care se stabilește pe alte meleaguri și începe o viață nouă prin a-și făuri, mai întii, lucrurile cele mai mărunte și mai necesare.

În aceeași perioadă, Tolstoi se gîndea și la un roman despre epoca lui Nikolai I și despre decem-briști. Pentru a-și realiza intențiile, el l-a rugat pe N. N. Strahov să-i trimită cărți „despre prima pe-rioadă a lui Nikolai Pavlovici” iar la sfîrșitul lui decembrie 1877 a plecat chiar el la Moscova spre a căuta materialul documentar necesar.

Tolstoi a început și a continuat tot anul 1877 munca la acest roman care avea în centrul lui mișcarea decemбриștilor.

Referirile la romanele amintite, găsite în arhiva scriitorului, dovedesc că Tolstoi avea nu mai pu-țin de 17 variante pentru primele capitole.

După cit se pare, Tolstoi intenționa să realizeze din romanul despre țaranii strămutați din tinutu-riile lor de baștină și din cel despre mișcarea de-cemбриștilor un singur roman.

Oricum, la 1 noiembrie 1878, Sofia Andreevna a notat în jurnalul ei : „Ieri dimineață, Levușka mi-a citit începutul noului său roman. Este foarte cuprînzător, interesant și gîndit cu seriozitate”. Dar în februarie 1879, Tolstoi a înlăturat de pe masa lui de lucru manuscrisul romanului amintit, renunțînd de altfel și la alte proiecte literare, cum ar fi un roman despre epoca lui Petru cel Mare sau romanul „100 de ani”.

V. Z.

Olev Soans : Ienupăr (aqua forte)

argintiu de o mărime impresionantă, un harbuz pîntecos și vîrgat, roșii, două sticle de vin și multe altele.

— Vezi — spuse unchiul — acum încearcă să nu-l in-viți, după ce am cheltuit atîta !

Fără o vorbă, Mișa își puse paltonul și porni spre insti-tut. Pe drum se gîndea :

„Ei, se pare că o să trebuiască să mă mut la cămin. N-am de gînd să mă fac de ris din cauza lui”.

Predînd paltonul garderobierului Tihon Vlasici, oftă din greu.

— Ce ai drăguțule, de oftezi ? — îl întrebă compătimi-tor Vlasici. Era bun prieten cu toți studenții. — Ai luat cumva o notă proastă ?

— Nu. Oftez și eu așa... — răspunse Mișa. — Dar dum-neata de ce ești așa de vesel ?

— Azi e ziua mea, — îi spuse confidențial Vlasici. — Am împlinit șazicei de ani.

— Da ? Felicitările mele.

Mișa privi figura impunătoare a lui Vlasici și deo-dată îi trecu prin minte un gînd năstrușnic.

— Spune-mi, Vlasici, ești ocupat diseară ? Ai oaspeți ?

— Nu. Feciorul m-a felicitat încă de dimineață și pe altcineva nu aștept. Am să fiu singur cuc.

— Știi ce, Vlasici, vino diseară la noi la masă. Unchiul o să se bucure tare mult. Zău, vino !

Vlasivici îl susținu.

— Învață într-adevăr excepțional, proporțional cu epoca.

Apoi mai umplură paharele o dată, și încă o dată.

— Să bem — rosti emoționat unchiul — pentru cei ce luminesc capetele tineretului cu lumina științei !

Și deodată oaspetele începu să vorbească în așa fel în-cît unchiul se întrebă dacă nu băuse cumva prea mult, ori poate că nu pricepea el...

Tihon Vlasici spunea :

— Important este, firește, și ce este în cap dar și ce este pe cap. Eu personal lupt de douăzeci și doi de ani ca nici o șapcă să nu se piardă. Și pot să spun că truda pe care am cheltuit-o dă rezultate concrete.

Mișa își rezemă coatele de masă, își ascunse fața în mîini și-i spuse :

„Tot n-o să mai am ce căuta în casa asta. Dacă Vlasici a început să converseze pe teme de garderobă mă dă de gol...”

Dar Vlasici continua :

— Tineretul nostru este în sens total diametral exce-lent. Să-l luăm, de pildă, pe fiul meu. Lucrător cu muncă de răspundere, dirigintele oficiului poștal 17...

— Da... dați-mi voie, — îngăimă unchiul. — Și... și eu lucrez la oficiul 17 și am onoarea să-l cunosc personal pe dirigintele nostru Andrei Tihonici. Nu... numai că, după cîte știu, tatăl dumisale nu este decan.

Incursiuni în istoria Pământului

In lucrarea lui „Tratat de geochimie“, savantul Vladimir Vernadski afirmă că „studiind istoria Pământului te vezi pus în fața unui fapt, de o imensă însemnătate, ale cărui consecințe nu pot fi de obicei sesizate, anume în fața faptului că aspectul chimic al scoarței terestre a rămas constant de-a lungul tuturor epocilor geologice“. Și totuși, chiar în același tratat, câteva pagini mai departe, savantul susține că „din punct de vedere chimic, planeta noastră de astăzi și cea de acum două miliarde de ani sînt corpuri cerești diferite“. Sprijinindu-ne pe ultimele descoperiri ale științei, să încercăm să elucidăm această pasionantă problemă. Și anume, prin mijlocirea unui imaginar interviu despre metamorfismul Pământului.

— Ce se înțelege prin metamorfism atunci cînd ne referim la Pământ?

— În sens larg, la scara globului, schimbarea continuă a structurii și compoziției sale, ceea ce ar corespunde cu noțiunea de metamorfoză. Procesele metamorfice din scoarța terestră înseamnă transformarea în stare solidă a rocilor care o alcătuiesc sub influența presiunii, temperaturii și a chimismului mediului înconjurător.

— Puteți exemplifica aceste două sensuri?

— Desigur. De la faza stelară și pînă la forma actuală, Pământul a trecut printr-o lungă și frământată evoluție care a dus la separarea unor geosfere, formarea scoarței etc. iar apariția acesteia din urmă (timpul de existență a scoarței reprezintă circa 1/3—1/2 din timpul existenței Pământului) a dus la schimbarea continuă a structurii interne a configurației uscatului și a reliefului acestuia, evoluție care continuă și astăzi. Dar să dăm un exemplu. Mulți au auzit, desigur, de legendarul continent Atlantida, în jurul căruia, pe lângă argumente științifice, au luat naștere și multe povestiri fanteziste. Știința a stabilit, însă, cu precizie existența unui alt continent mult mai mare, pare-se mai puțin cunoscut în cercurile de nespecialiști, continent care a dăinuit din paleozoic pînă spre sfîrșitul mezozoicului și care unea America de Sud, Africa și Australia de astăzi, inclusiv oceanele care le despart. Acest continent a fost Gondwana.

Sensul al doilea, mai restrîns, al metamorfismului, pe care geologii îl folosesc frecvent, se referă la transformarea în anumite condiții a unor roci sedimentare, magmatice sau chiar metamorfice vechi în roci noi, cristaline — metamorfice. Factori ai acestei transformări pot fi, de exemplu, temperatura ridicată existentă la contactul unei intruziuni magmatice, soluțiile fierbinți provenite din aceste intruziuni, presiunea dirijată care apare în procesele tectonice și de cutare etc., etc. În aceste condiții, de exemplu, nisipurile și gresile se transformă în cuarțite foarte dure, calcarele în marmoră, argilele în șisturi cu mică, iar cărbunii de pămînt în grafit.

— Din ultimul exemplu se poate trage concluzia că metamorfismul nu numai că transformă rocile ci generează și apariția unor substanțe minerale utile?

— Și încă unele de foarte mare importanță. Așa au luat naștere minereuri de fier ca cele de la Palazul Mare din Dobrogea, minereuri metasomatice de contact sau de grafit ca cele din Banat, de mangan din Carpații Orientali, de molibden, metasomatice de contact din Munții Apuseni etc.

— Referindu-ne în sens larg la metamorfismul globului terestru înțelegem numai transformările dintr-o formă în alta a aceleiași substanțe sau putem presupune și o schimbare cantitativă a raportului dintre elementele chimice?

— La întrebarea aceasta, pe care la timpul lor și-au pus-o și întemeietorii geochimiei moderne, știința nu a putut da de la bun început un răspuns satisfăcător. Chiar și savantul rus Vladimir Vernadski, care promova o concepție revoluționară în știință și care a conceput profund procesele de migrație geochimică a elementelor, deci de mișcare continuă a acestora, a susținut la început că aspectul chimic al scoarței terestre nu a suferit modificări în cursul epocilor geologice. Ulterior, așa cum am arătat la început, el și-a schimbat însă părerea, afirmînd că din punct de vedere chimic planeta noastră actuală este diferită de cea de acum două miliarde de ani. În momentul de față cunoaștem cu precizie că o serie de elemente chimice, mai ales cele radioactive ca, de pildă, uraniul, toriul și multe altele suferă un proces continuu de dezintegrare, care duce la apariția de elemente noi, cum ar fi gazele inerte, plumbul ș. a. Ce înseamnă aceasta? Că raportul cantitativ dintre diferitele elemente chimice se schimbă necontenit și prin aceasta și compoziția chimică globală a Pământului. Fenomenul are o importanță deosebit de mare. El este însoțit de apariția unor cantități mari de căldură care asigură, după ipotezele actuale, necesarul de energie pentru toate fenomenele și mișcările din interiorul planetei noastre.

— Cam de ce ordin de mărime este astăzi căldura degajată de elementele radioactive?

— S-a calculat că este vorba de aproximativ

1,35.10¹³ calorii pe secundă. În trecut, desigur, cînd cantitatea de elemente radioactive era mai mare și cantitatea de căldură radioactivă degajată era cu mult mai mare. De pildă în urmă cu 5 miliarde de ani ea reprezenta o cifră de 5,5 ori mai mare ca astăzi, iar la începutul existenței Pământului de 8—9 ori mai mare, fapt suficient pentru ca planeta noastră să fi putut exista în stare incandescentă sau chiar gazoasă. Datele acestea coincid de altfel, aproximativ, cu determinările de vîrstă absolută a Pământului. Din cele expuse mai sus ați sesizat, probabil, faptul că în cursul evoluției sale planetare și geologice Pământul s-a răcit și se răcește continuu. Faptul e demonstrat cu precizie prin calcule care arată că astăzi Pământul generează anual o cantitate de căldură de ordinul a 7.10²⁷ ergi, în timp ce pierderile de căldură se cifrează la 9.10²⁷ ergi! Din comparația acestor două cifre, deficitul poate fi observat cu ușurință.

— Așadar, într-un viitor îndepărtat, condițiile existente pe Pământ, inclusiv cele de viață, vor suferi schimbări radicale?

— Referindu-ne la timpul pe scară cosmică, fără îndoială că da. Materia care alcătuiește globul terestru, deci inclusiv materia vie, nu numai că se mișcă dar se și dezvoltă continuu. Vorbind despre timpurile geologice viitoare, peste multe milioane și milioane de ani, viața pe Pământ va fi cu totul alta, fiind obligată să se adapteze continuu noilor condiții create; avînd în vedere răcirea lentă a planetei, care cu timpul se va transforma, ca și altele, într-un corp „rece“, putem prevedea, pînă la urmă, dispariția ei. Pentru a preciza, însă, noțiunea de rece să amintim aici că în momentul de față temperatura maximă de la suprafața globului nu depășește 60°, iar temperatura medie este de 17° Celsius. În același timp unele planete reci, la care ne referim mai sus ca Jupiter, Saturn, Uranus, Neptun și Pluton, au la suprafață o temperatură maximă cuprinsă între —138° C și —220° C și temperaturi medii cuprinse între —146° C și —227° C. Progresele realizate de știință confirmă o dată mai mult una din genialele previziuni științifice ale lui Engels care arăta că, așa cum într-un moment al mișcării materiei în Univers s-au ivit condițiile prielnice de apariție a vieții pe Pământ, tot așa aceste condiții vor dispărea și vor apare neapărat în altă parte. Se subînțelege că deocamdată științei îi este greu să calculeze chiar și numai numărul generațiilor care se vor succeda pînă la dispariția vieții pe Pământ. Așa încît nu avem nici un motiv să fim îngrijorați de soarta noastră sau, să zicem, de aceea a generațiilor imediat viitoare. De altfel, nici chiar literatura științifico-fantastică n-a abordat încă, dacă nu mă înșel, tema unor eventuale modificări a mijloacelor de viață care ar urma să persiste pe Pământ sau, eventual, problema emigrării definitive pe alte planete.

— Se pare că discutînd despre viitor am ajuns foarte departe, la limite unde nici știința nu a pu-

tut formula ipoteze precise. Să ne întoarcem, deci, la trecutul Pământului, în legătură cu care se pare că mai sînt încă multe de aflat.

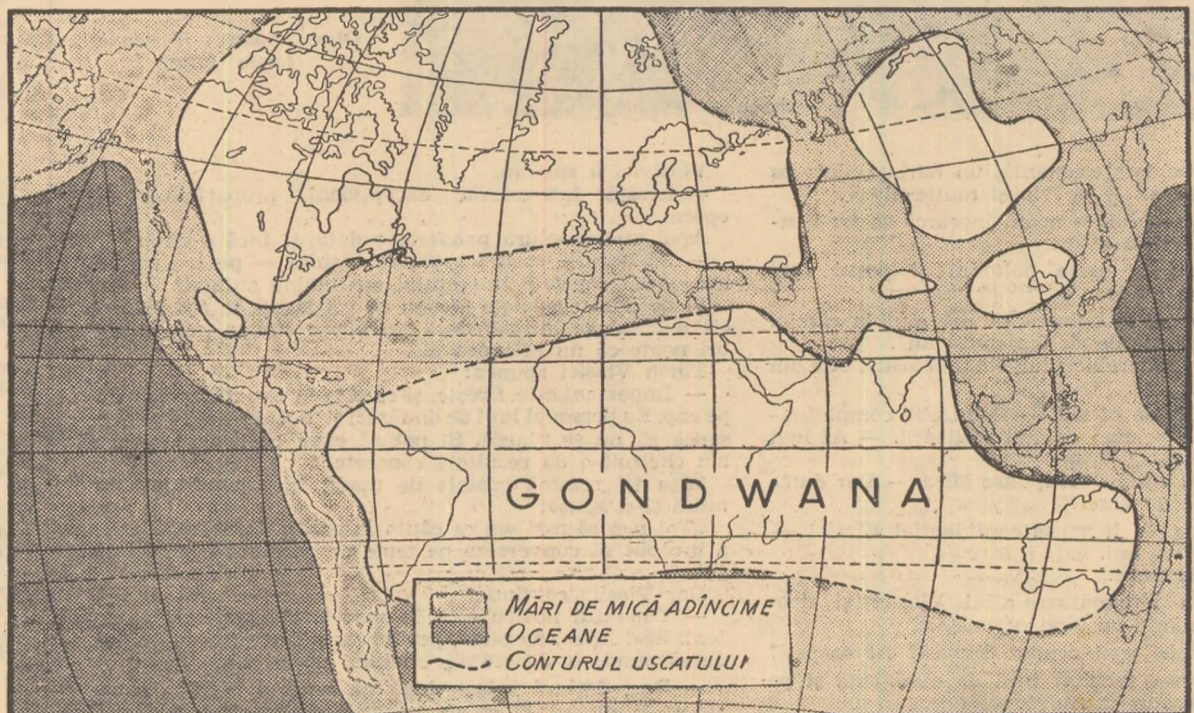
— Aveți dreptate. Studiind problemele viitorului, poziția Pământului în cadrul sistemului planetar și în general spațiul cosmic și planetele înconjurătoare cu mijloace moderne, savanții nu au uitat și nu uită o clipă că planeta noastră mamă — Pământul — nu este încă studiată în profunzime, în mod direct, decît pînă la o adîncime de circa 10—15 km care, raportată la raza globului (6371 km), nu înseamnă decît mai puțin de 0,5 la sută. Datele despre structura profundă a globului ne sînt furnizate sau le deducem din observațiile făcute de geofizică și geochimie, științe de mare viitor și ajutor omului în pătrunderea problemelor structurii și compoziției interne a Terrei. În același timp, cercetarea spațiului cosmic ajută nu numai la descifrarea tainelor pe care le ascunde ci și la o cunoaștere mai bună a propriei planete care, evident, în procesul ei de formare, a avut legături strînse cu planetele întregului sistem solar. Pentru a exemplifica, amintim aici de cercetările geochimice întreprinse asupra meteoriților, cercetări care au furnizat informații extrem de prețioase în legătură cu ipotezele moderne privind originea și structura Pământului. Pentru a nu rămîne totuși cu o impresie greșită despre cercetările directe care se fac asupra scoarței Pământului e locul să amintim aici că pe lângă multiplele studii, prospecțiuni și explorări geologice, inclusiv forajele structurale la mare adîncime (circa 5—6 km și chiar mai mult), o dată cu perfecționarea mijloacelor tehnice de cercetare se preconizează și efectuarea unor studii prin foraje la adîncimi foarte mari, de mai multe zeci de kilometri, din scoarța terestră pînă la prima suprafață de discontinuitate geofizică a Pământului, denumită a lui Mohorovicici. E vorba de foraje care, pe lângă altele, urmăresc provocarea de erupții vulcanice artificiale, care să precizeze noile ipoteze despre starea materiei la respectiva adîncime.

— Aceste cercetări au numai o importanță științifică sau și practică?

— Poate că în cea mai mare parte practică, dacă nu totdeauna directă, măcar indirectă. De altfel, tocmai necesitatea de a descoperi noi resurse de substanțe minerale utile, în condiții mai eficiente și faptul că astăzi ele se găsesc amplasate în profunzime obligă la o mai bună cunoaștere a modului lor de formare, a condițiilor geologice în care pot apărea. Cînd locul unde s-au manifestat procesele care au dus la apariția condițiilor favorabile de formare a diferitelor zăcămintele este cunoscut nu e greu ca ele să fie căutate și descoperite. Pentru a defini, însă, complexul de procese geologice care au avut loc în scoarța Pământului și legile după care s-au condus ele, trebuie să cunoaștem mai bine structura și istoria planetei noastre.

Asist. Cezar Dimoște

Catedra de mineralogie, Universitatea București

Gondwana, continent care a dăinuit din paleozoic pînă spre sfîrșitul mezozoicului, cuprindea America de Sud, Africa și Australia de astăzi, inclusiv oceanele care le despart.

Metan

Use

Sînt particulat abia în ultimul s-a îndreptat reliefului de pe mai dintr-o simlămurirea unor scoarței terestre unele enigme exemplu dig diera răsp...

O curiozitate pildă, faptul că într-un totuși așezate pe terit și despărțite de mării sau oceanele nu se deriurile din Măd despărțite prin rat, nu are o lă de mare, comp se explică trec Tamisa, mai m cînd nu s-a p aventureze în o moarte sigumigratori.

Și mai umilitre peștii din continente des Pentru a da ră recurs la cerc zultate să poa În primul rînd structurii și re că sonda acust restrînse în re

Și acum să grafilor? Se și figurația usca reu. În repeta au fost acoper ridicîndu-se l de uscat. În fe apă dulce au rilor și se află Dar fluviile ca la vărsare sau mării? Și dac pot fi întîlnite ceasta nu înso îndepărtat, Ar parte spre Est continent și că tazi insula Sal de apele mării a Amurului, c sească undeva de altfel, a fos oceanografice.

Aceste cercu giuni de pe g mănătoare cu le puteau stal juror zoogeog

Ipotezele Terrei

Desfătându-ne privirea cu întinsul de cleștar al apelor sau înad în mare pe salteaua moale de nisip fin, sîntem tentați să ne înăm adincurile mărilor și oceanelor ca o imensă groapă care lîncește treptat, cu fundul neted, ca o nemărginită cîmpie subnă. În realitate, însă, fundul apelor care scaldă globul pămînu este decît... o prelungire a uscatului, o continuare a peiui mai mult sau mai puțin accidentat, cunoscut ochilor noștri: ți, depresiuni, cîmpii sau văi ale căror albi zac ascunse sub apa lor și alcătuiesc :

ul... mărilor

u fost descoperite trepcînd atenția geologilor mai mult către studiul rilor. Și aceasta nu nute științifică sau pentru egate strict de geologia necesitatea de a rezolva menii științifice, ca de care se ocupă cu sturur animale.

peștilor o constituie de i de pești de apă dulce, iesesc în riuri sau lacuri ai depărtate între ele ci inse suprafețe acoperite că peștii din vestul Eu de cei care populează și că aceste regiuni sînt Minecii care, e adevăre, în schimb, fiind braț i e sărată. Atunci cum din riurile europene în ă în Irlanda? Căci niciștii de apă dulce să se ure, pentru ei, înseamnă ia ganoidelor și peștilor

și strînsa legătură din i din America de nord, imensul Ocean Atlantic. enigme zoogeografii au i geologic, ale căror re-au infirma ipotezele lor. t necesară cunoașterea ului marin. Așa se face i funcțiune pe suprafețe ite.

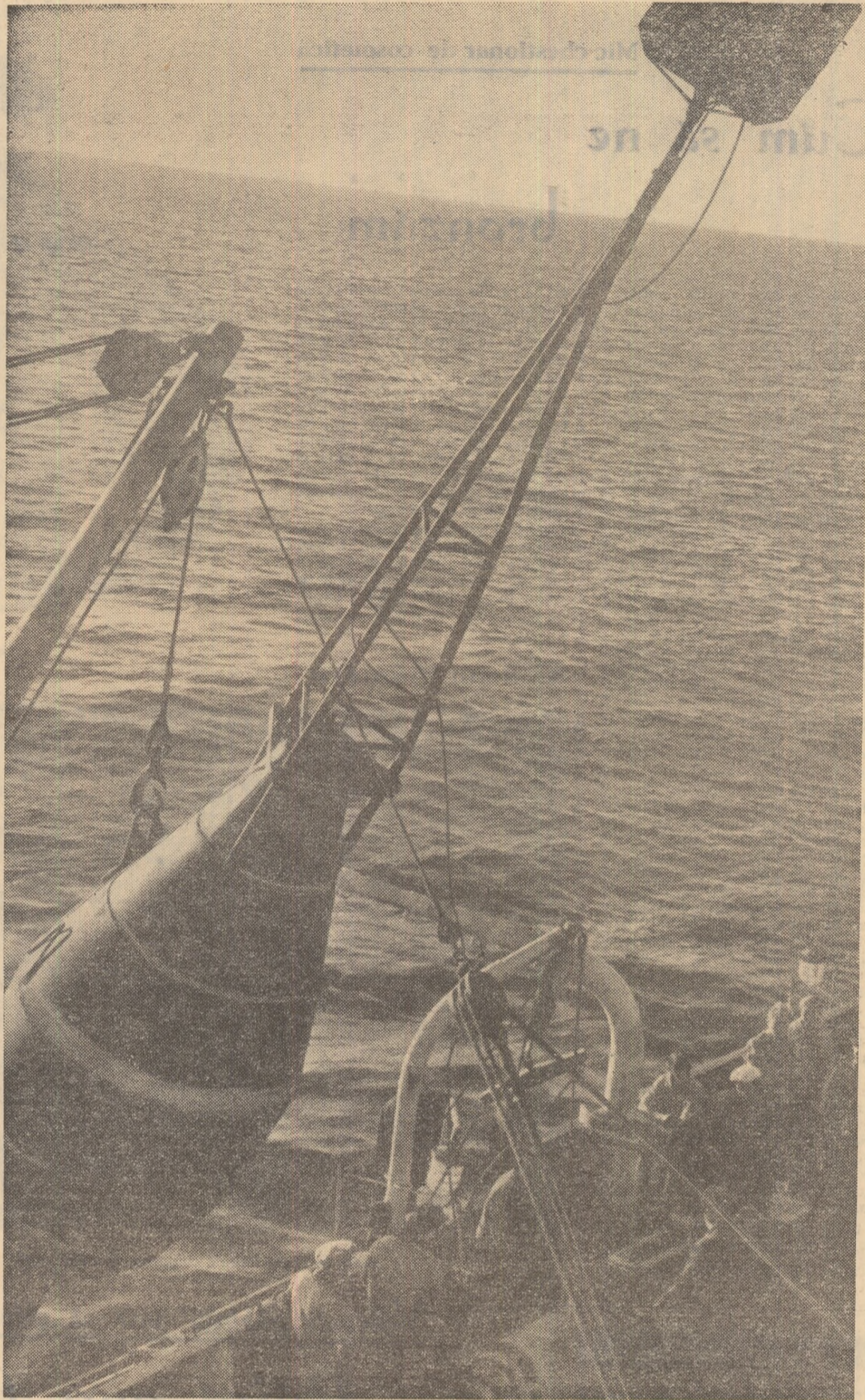
constă ipoteza zoogeol i epocilor geologice con rilor s-a modificat me-prafețe întinse de uscat timp ce fundul mărilor, i format întînderi mari lte văi prin care curgea de apele sărate ale mă-leva pe fundul acestora. stăzi în mări se termină c cumva și sub valurile aceleași specii de pești și pe insula Sahalin, a-ă odinioară, în trecutul a în mare mult mai de-insule făceau parte din Tătară care desparte as-a fost ulterior invadată stă ipoteză, vechea albie ape, ar trebui să se gă-întorii Tătare fapt care, e cercetările geologice și

perit, însă, și în alte re-l mărilor, văi largi ase-scat, cărora geologii nu e-au sărit, însă, într-a-noscăror sisteme de

riuri le sînt proprii peștii care se înrudesc. În felul acesta au putut fi urmărite prelungirile submarine ale fluviului Huang-Ho, prin care au migrat peștii din China spre Japonia într-o epocă în care aceasta din urmă nu era încă insulă, sau prelungirile Rinului și Senei, care se uneau undeva într-o regiune astăzi acoperită de strîmtoarea Minecii.

Pentru a deosebi cursurile de apă actuale și cele invadate de mare, specialiștii le-au „botezat” pe acestea din urmă cu denumirea fluviului pe care-l prelungesc, la care au adăugat prefixul „paleo”, adică vechi. Cu alte cuvinte Paleosena, Paleorinul, Paleomurul etc. etc. Mult timp savanții au discutat în contradictoriu faptul dacă au existat vreodată între Europa și America de nord legături terestre. Și iată că pe fundul Atlanticului a fost descoperit un canion adînc și sinuos, cu aspectul unei văi de fluviu uriaș, lung de 4500 km și lat de 5—9 km. Pe alocuri, unde un „mal” al albiei este înalt și abrupt iar celălalt plat, fundul canionului este tapetat cu nisip aluvial, asemănător celui din văile riurilor de pe uscat. Se crede că acest imens „fluviu” ar fi Paleohudsonul, care odinioară primea mulți afluenți din actuala Americă de nord, din Groenlanda și Islanda, unindu-se apoi cu Paleorinul undeva în regiunea Islandei. Iată așadar drumul urmat de peștii din Europa pentru a ajunge în America de Nord sau poate, de aici, în Europa.

Cercetări paleontologice au stabilit că o serie de specii de pești care au apărut în Europa mai recent,

Instalație oceanografică pe cale de a fi lansată. Cu ajutorul ei va fi măsurată viteza curenților suboceanici de mare adîncime

de pildă anghilidele (în Miocenul superior) și siluridele (în Pliocen), nu se găsesc deloc în America de nord. Aceasta înseamnă că în respectivele epoci geologice legătura dintre cele două continente se întrerupsese și că peștii n-au mai putut să migreze. Iar de atunci au trecut aproximativ 6 milioane de ani!

Metoda de dezlegare a enigmelor din evoluția Pă-

mintului care folosește datele privitoare la răspîndirea pe glob a speciilor de plante și animale este numită „metoda biogeografică” și a adus și aduce noi lumini asupra trecutului bătrînei noastre planete.

Ariadna Țurcanu-Breier

Institutul de geologie și geografie al Academiei R.P.R.

Ziarul vestgerman „Telegraph” a publicat recent un articol care, referindu-se la o seamă de păreri ale specialiștilor, vestea mari schimbări în clima Pămîntului în deceniile ce vor veni.

„Începînd din 1980 — scria „Telegraph” — se va observa o strămutare rapidă a vegetației tropicale din Africa în Europa. Prin 1990 în Europa de nord se vor obține cite două-trei recolte pe an. Epuizarea rezervelor subterane de apă va sili omenirea să se ocupe serios de desalinizarea apei oceanelor. La hotarul dintre mileniiile al doilea și al treilea animalele din Africa vor începe, treptat, să populeze Europa. Transformarea Europei centrale într-o regiune cu climă tropicală și subtropicală se va produce prin anul 2055. Platoșa de gheață din zonele polare va dispărea. Într-un viitor îndepărtat planeta noastră va intra într-o nouă perioadă de glaciație”.

Ziarul „Sovetskaia Rosia” s-a adresat academicianului I. P. Gherasimov, directorul Institutului de geografie al Academiei de Științe a U.R.S.S., cu rugămîntea de a-și spune părerea în legătură cu cele afirmate de „Telegraph”.

„Nu încape îndoială că articolul a urmărit, în primul rînd, să producă senzație, — a declarat acad. I. P. Gherasimov. — Se știe că de-a lungul istoriei sale geologice clima Pămîntului a

suferit modificări. În era glaciară perioadele reci au alternat cu cele calde. În cursul perioadelor reci în nordul Europei s-au format învelișuri de gheață cu o grosime de un kilometru, pentru ca în perioadele calde acest înveliș să dispară, făcînd loc unei vegetații apropiate de cea exis-

Tropicele în Europa?

tentă în zilele noastre. Același lucru se poate spune și despre lumea animală. Desigur, unele specii de plante sau animale au dispărut cu timpul. Europa n-a cunoscut, însă, niciodată vegetația tropicală sau subtropicală.

Putem, deci, admite că în numai 75 de ani clima noastră temperată, cu flora și fauna ei caracteristice, se va transforma într-o climă tropicală?

Cercetările făcute arată că între perioada terțiară și antropogen (perioada apariției omului), adică în aproximativ un milion de ani, temperatura medie anuală a Europei centrale a scăzut de la 22° la 10°C. Marile schimbări de climă se produc astfel treptat, foarte lent iar migrațiile naturale ale vegetației au loc în cursul unor perioade de sute de ori mai mari decît cele prezăcute în „Telegraph”.

Afirmația că într-un viitor apropiat platoșa de gheață a planetei se va topi e și ea de domeniul fanteziei. Volumul gheții de pe Pămînt însumează aproximativ 30 de milioane de kilometri cubi, din care 99 la sută se află în regiunile polare. Invelișul de gheață al Antarctidei, de pildă, are o grosime de 3—4 km și o vîrstă de cel puțin un milion de ani. Dacă s-ar topi, nivelul Oceanului mondial s-ar ridica cu 54 m iar nenumărate așezări de pe țărmurile lui ar pieri. Din fericire, stratul de gheață nu pare că intenționează să se topească.

Oamenii de știință sovietici studiază în momentul de față posibilitatea dirijării climatei unor regiuni. Dar nu pentru a le transforma în zone cu climă tropicală, ci pentru a crea cele mai bune condiții climatice de viață și de muncă”.

Mic chestionar de cosmetică

Cum să ne
bronzăm

Bronzarea este foarte utilă pentru epidermele grase seboreice, cu puncte negre sau acnee. Sub iradierea razelor solare, și îndeosebi a razelor ultra-violete, la mare sau la munte, tenul se degresează și capătă un aspect plăcut, radiind un aer de sănătate. În aceste cazuri expunerea la soare fie la mare, fie la munte, unde intensitatea razelor ultra-violete este foarte puternică, constituie un mijloc de tratament mai eficace decât orice loțiune sau pudră.

Trebuie să atragem atenția, însă, chiar persoanelor dornice să se vindece cât mai repede de inestetica seboree a feței, că expunerea la soare un timp prea îndelungat încă din primele zile de cură are consecințe dăunătoare asupra pielii. Insoțită de senzația de arsură și descumare este urmată de pistrui, pete pigmentare ale pielii, inestetice și rezistente la tratament.

În cazul când insolația s-a produs totuși, este bine să se aplice imediat comprese cu ceai de mușețel, care ajută la calmarea pielii.

Spre regretul nostru trebuie să atragem atenția persoanelor peste 30 de ani, care au tenul uscat, că sub acțiunea razelor solare pielea tenului lor, și așa destul de subțiată, riscă să se deshidrateze, să se usuce, urmată fiind de accentuarea ridurilor, precum și de apariția de telangiectazii și cuperoze. După părerea noastră, la aceste persoane pielea feței, oricum expusă în tot cursul anului la arșiță și vânt, ar trebui cât mai mult apărată de razele soarelui de vară. În acest scop, chimia cosmetică a creat o serie de preparate, uleiuri și creme protectoare având la bază unele săruri ale chininei, substanțe ca: taniul, esculina, hidroxidul de aluminiu, sau acidul paraaminobenzoic. Pentru tenurile uscate, aceste substanțe trebuie încorporate în vaselină galbenă sau lanolină. La tenurile grase, seboreice, aceste substanțe antisolare vor fi încorporate în creme de stearat (cu 15—20 la sută substanțe grase).

Cu toate mijloacele de apărare, expunerea la soare a tenurilor uscate trebuie făcută cu toată prudența

deoarece razele soarelui atacă pielea obrazului și prin cremele opace. În prima zi, timpul de expunere nu va trece de 5—10 minute (la persoanele blonde) și 15—20 de minute (la persoanele brune) și în nici un caz nu va depăși 30 de minute. Este bine să se poarte ochelari de soare și pălărie cu boruri mari, care să răsfringă razele solare. În mod special trebuie protejat nasul (care va fi uns cu cremă antisolară), care este mai expus la eritemul solar și descumare, adeseori desfigurând obrazul.

Firește că rezervele noastre în ce privește utilitatea bronzării tenurilor uscate nu se referă decât la această regiune anatomică, bronzarea corpului în ansamblu fiind o expresie a frumuseții, sănătății și vigoriei fizice umane.

Dr. Raisa Makarova

Baia de soare trebuie asigurată oricărui copil

Esculap
răspunde ...

N. GH. L. — Suceava: 1) Anemia nu are nici o legătură cu obezitatea. Puteți avea o greutate peste cea normală având în același timp anemie. În general tratamentul anti-anemic nu influențează asupra depunerilor de țesut grasos. 2) Simptomele descrise de dv. arată că e vorba de un edem al picioarelor, dar pentru a preciza natura lui (cardiacă, renală etc.) este absolut necesar un examen clinic complet și analizele de laborator respective. Vă recomandăm, deci, a proceda în consecință.

LĂCRĂMIOARA — Botoșani: Nu credem că la dv. e vorba de „melancolie” în înțelesul medical al cuvântului, ci mai degrabă de o depresie reactivă, sub influența unor anume evenimente. Vă rugăm a reveni în amănunte: istoricul tulburărilor, antecedente personale și heredo-colaterale, manifestări etc. Dacă este într-adevăr o melancolie manifestă, cel mai bun lucru este internarea în spital, această boală necesitând o supraveghere continuă medicală și tratamente care nu se fac decât în mediu spitalicesc (electroșoc, electronarcoză etc.).

H. H. — Caransebeș: Dacă nu prezentați alte tulburări subiective sau simptome obiective (clinice) credem că este inutil să vă faceți griji pentru că tensiunea minimă e ceva mai ridicată decât ar fi normal, în timp ce maxima are o valoare normală. Mai verificați tensiunea și cu un alt aparat. Faceți un control clinic riguros, analize de laborator, un examen de fund de ochi și dacă toate sînt bune fiți liniștit, controlându-vă periodic.

IRINA V. — Onești: 1) Fenomenele prezentate de dv. par a fi de natură nervoasă. Ar trebui deci în primul rînd să vă adresați acestora. 2) Metabolismul ușor crescut nu indică neapărat o hipertiroidie. 3) Pentru a vă îngrăsa, folosiți în mod sistematic Hidrazida (H.I.N.), care excită centrul foamei, asociată cu vitamina B₆ și Electovit. Cura va dura cel puțin 45 de zile, calculînd 10 mg (2 comprimate) pe kilogram/zi, administrată în 2—3 prize. Dacă nu aveți contraindicații speciale, Madiol (sinonime: Steranabol, Dianabol) 3—12 comprimate pe zi sublingual sau 2—4 fiole timp de o lună. Placenta Filatov ar putea fi la dv. un tratament util, dat fiind că sarcina v-a favorizat îngrășarea.

M. O. — Suceava: Considerăm că este vorba de ceva trecător. Totuși este bine să faceți un examen clinic complet și examene de specialitate (neurologic, endocrinologic, uro-genital).

CONSTANȚA BURCEA — Budești (Oltenița): 1) Regimul alimentar în maladia ulcer-roasă duodenală și colecistită cronică este asemănător. În general sînt interzise: supele de carne, ciobele, sosurile, condimentele, oțetul tare, ardeiul, muștarul, hreanul, conservele, afumăturile, mezelurile, mîncărurile prăjite în grăsimi (carne, snițel pane, legume prăjite), băuturile prea reci, alcoolul, cafeaua, tutunul. Sînt permise: ceaiul slab, laptele (dacă e tolerat), zeama de legume și fructele crude, piinea albă, untul proaspăt, brînză de vaci, smîntîna (puțin), iaurtul, ouăle mai răscoapte (dacă predomină colecistita limitarea sau excluderea gălbenușului), supe false cu lapte, vegetale, carnea fiartă sau friptă la grătar, făinoasele, verdețuri, legumele moi (în afară de mazare, fasole bob, linte) spanac, ștevie, dulciuri (după toleranță), biscuiți, prăjituri din albuș. 2) Regimul trebuie absolut individualizat, deoarece cum se știe, nu există boli ci bolnavi!

M. S. — București: Trebuie să reluați tratamentul cu testosteron 1 fiolă (25 mg) la două zile în injecții intramusculare, serii de 10—20 fiole, vitaminoterapie, în special cu vitamine din grupul B, C, E, epifizan 1 fiolă zilnic, în injecții subcutanate sau intramusculare, 20 fiole pe lună. Respectați cu strictețe regulile de igienă sexuală.

P. S. Corespondența pentru această rubrică trebuie să poarte pe plic mențiunea „Pentru poșta medicului”.

varietăți medicale

● **ORGANELE „duble”** au o capacitate compensatoare deosebită. În cazul scoaterii unui rinichi, de pildă, celălalt rinichi se mărește proporțional și face față absenței celuilalt. Este interesant că această mărire compensatoare se efectuează mai ușor cînd rinichiul operat a fost bolnav (tbc, cancer, calculoză etc.) decât dacă a fost sănătos. De aceea rezultatele sînt mai bune în operații pentru boli cronice decât în cazuri de accidente (ruperea organului). Deoarece în primul caz rinichiul rămas a avut timp să sufere o adaptare compensatoare.

● **PRIMELE pansamente chirurgicale** s-au practicat în evul-mediu de către Ugo de Lucca. Pentru dezinfectarea rănilor se folosea... vinul.

● **ÎN NATURĂ** există un număr enorm de microorganismе. După aprecierile savanților, pînă astăzi sînt cunoscute și au putut fi cultivate în laborator numai 10 la sută dintre ele.

● **NUCA** este unul din fructele cele mai consistente. Un kilogram de miez de nucă produce în organism circa 7000 de calorii, adică tot atît cît produc, consumate împreună, un kg de pîine și cite o jumătate kg carne de vacă, pește și cartofi.

Verificați-vă cunoștințele

Găsiți autorii unor descoperiri sau invenții care au avut o mare însemnătate în istoria medicinei.

1) Vaccinarea antivariolică:

a) Pasteur; b) Koch; c) Mecinikov; d) Jener.

2) Penicilina:

a) A. Carrel; b) A. Fleming; c) Kretschmer; d) Ramon y Cajal.

3) Reflexele condiționate:

a) I. P. Pavlov; b) Ivanovski; c) Claude Bernard; d) Charcot.

4) Raxele X:

a) Liebig; b) W. Roentgen; c) Du Bois Raymond; d) Pierre Marie.

5) Tratamentul sifilicului (Salvarsanul):

a) P. Ehrlich; b) Charles

Nicollе; c) Behring; d) Broca.

6) Transplantarea corneei:

a) S. Voronoff; b) S. Bogomoleț; c) I. M. Secenov; d) I. P. Filatov.

7) Virusurile filtrabile:

a) N. F. Gamaleia; b) S. P. Botkin; c) D. I. Ivanovski; d) D. I. Mendeleev.

8) Metoda antiopsiei în chirurgie:

a) Joseph Lister; b) Horace Wells; c) Rudolf Virchow; d) William Harvey.

9) Microscopul:

a) A. van Leuvenhoock; b) Paracelsus; c) Avicenna; d) Andre Vesal.

Răspunsuri 1 — d; 2 — b; 3 — a; 4 — b; 5 — a;

6 — d; 7 — c; 8 — a; 9 — a.

Viitorii părinți vor să știe...

Băiat sau fată?

Cunoașterea sexului viitorului copil i-a preocupat pe oameni din cele mai vechi timpuri. Egiptenii antici utilizau cu 3000 de ani î.e.n. diferite teste empirice pentru pronosticarea sexului viitorului copil. Unul din acestea nu era lipsit de un simbul științific, fiind bazat pe prezența hormonilor în urina gravidei.

În Evul Mediu mulți medici și mai ales moașe încercau să determine sexul fătului după bătăile cordului fătului sau stabilind... zodia sub care copilul a fost conceput. Toate aceste metode, ca și multe altele asemănătoare, nu aveau nici o valoare.

În zilele noastre s-au pus mari speranțe în metoda determinării sexului copilului înainte de naștere prin descoperirea anticorpilor din singele matern. Se știe că aceste substanțe se formează în organism ca o reacție împotriva unor substanțe proteice străine introduse în organism. Ar urma, deci, ca în prezența unui făt de sex masculin (cu albumine ale glandelor sexuale diferite de ale mamei) să se producă o creștere a anticorpilor în organismul matern. Dar detectarea acestor anticorpi prin metodele actuale de laborator este încă o problemă nerezolvată așa încît metoda are deocamdată mai mult o valoare teoretică.

Alte metode au mai multă valoare practică dar sînt destul de relative.

Una din ele se bazează pe dozarea cantității de albumină din urina mamei. Această cantitate ar fi mai mare pentru băieți (peste 0,15 mg/ml) și mai mică pentru fete (sub 0,10 mg/ml). Tot în urina gravidei s-a încercat dozarea hormonilor sexuali specifici sau injectarea urinei la animale pentru a urmări reacții de culoare.

Mai precise s-au dovedit metodele bazate pe analiza celulelor din lichidul amniotic și metoda radiologică. Prima constă în prelevarea de lichid amniotic din placenta, în care plutesc celule descumate de pe pielea fătului. Prezența unui corpuscul în plus, cromatina sexuală, pledează în 80—90 la sută din cazuri pentru un făt de sex feminin. Metoda radiologică poate preciza, printr-o serie de semne osteologice, sexul viitorului nou-născut, fără a fi însă întotdeauna sigură.

În sfîrșit, biologul sovietic Șreder a propus „analiza electrică” a spermatozoizilor tatălui. Metoda dă, în unele cazuri, rezultate exacte.

Problema determinării antenatale a sexului este în concluzie, încă nerezolvată pe deplin. Încît pentru obținerea unui copil de un anumit sex... părinții trebuie să se hotărăscă să aibă mai mulți copii.

Dr. S. Molceanov

Cura de mere

Proprietățile terapeutice ale mărului au fost recent demonstrate de o statistică făcută pe un lot de bolnavi, în al căror regim dietetic a predominat acest fruct. S-a dovedit astfel că regimul de mere micșorează cu o treime numărul bolilor respiratorii și cu o șesime pe acela al bolilor nervoase.

Pictor,
sculptor,
și
comic
de circ

KARANDAȘ ARE CUVÎNTUL

Cu o seară înainte asistasem la spectacolul grupului de artiști ai Circului din Moscova, unde aplaudasem călduros prezența stenică și trucurile comicului Karandaș, nelipsit aproape nici o clipă de pe arenă, prezentând când un intermezzo hazliu, pentru a risipi încordarea și emoția produse publicului de spectaculoasele numere acrobaticale ale cuplurilor Scetinin, Filatov, Polovneov, sau Vasickin și Minasov, fie devenind un comper irezistibil, atrăgându-l pe prezentatorul spectacolului în micile lui farse și păcălindu-l ori mimind cu naivitate, dar nu fără o fină tentă parodică, numerele de iluzionism.

Și iată-mă, în dimineața următoare, în incinta circului, în căutarea actorului Mihail Rumeanțev, artist al poporului al R.S.F.S.R., cel care seară de seară apare pe arenă în travestiul lui Karandaș.

— Mihail Nikolaevici e la repetiție — mă informează un tânăr, îndrumându-mă spre intrarea actorilor.

În mijlocul arenei se află trăsura, trasă de un măgar, cu care Karandaș își face apariția la spectacol. În trăsura stă Mihail Rumeanțev, care discută ceva cu regizorul. Îndărâtnic, măgărușul nu e dispus să „repete”; vocea îmbietoare dar holărită a comicului, căreia i se adaugă cu generozitate niște morcovi, ce își fac apariția la momentul oportun dintr-un geamantan așezat în trăsura, reușesc în cele din urmă să-l convingă.

După repetiție mă apropiez de Mihail Rumeanțev. E un om scund, distins, cu părul cărunt, cu o privire scrutătoare, sclipind de vioiciune, îndărâtnic ochelariilor cu rame subțiri. Mă invită în cabină. La intrare, căteșușa Kleaksa (în traducere: „pată de cerneală”), un seidenpinch negru tăciune, îi face stăpînului o primire exuberantă.

— Kleaksa și Mișka, măgărușul, sînt vechi tovarăși de lucru, îmi spune Mihail Rumeanțev. Au o bună experiență de circ și m-au însoțit în mai multe turnee prin orașe sovietice și peste hotare. Pentru Mișka, de pildă, acesta este al cincilea tur-neu în străinătate.

— Ce impresie v-a făcut publicul bucu-reștean?

— E un public excelent. Copiii sînt favoriții mei. Ei sînt identici pe orice meridian sau paralelă a globului: reacționează prompt, le place să rîdă, sînt prietenoși. Trăsături specifice de altfel și oamenilor mari care îndrăgesc circul. Căci o dată intrați în atmosfera spectacolului, aceștia își uită cu totul vîrsta, reacționînd cu aceeași spontaneitate ca și cei mici.

— Mihail Nikolaevici, cum ați devenit comicul Karandaș? Se spune de obicei că meseria de actor de circ se moștenește din tată în fiu, că trebuie să porți „în singe”, încă din copilărie, chemarea arenei, cu mirosul ei caracteristic de rumeguș, cu păienjeniișul cablurilor și frînghiilor care-i dau aerul unei punți de corabie gata să-și înalțe pinzele.

— În privința asta mă pot socoti o excepție. Familia mea de muncitori leningrădeni nu are nimic comun cu circul, iar printre membrii ei nu sînt nici măcar oameni veseli. Am venit pe arenă pe o cale indirectă, abordînd mai întîi alte domenii ale artei — pictura, sculptura, arta decorativă. Mi-a făcut întotdeauna plăcere să provoc bună dispoziție celor din jur, simțînd o deosebită mulțumire cînd vedeam descreștîndu-se frunțile oamenilor celor mai posaci. Înfățșarea exterioară a

lui Karandaș este în întregime creația mea. Ca de altfel și numerele lui comice.

— Care este concepția dv. despre comicul în circ?

— De cînd lumea, comicul în manej trebuie să fie direct și, firește, vesel. Dar în vechiul circ, el se baza exclusiv pe înfățșarea exterioară a artistului: nasuri mari, peruci, atribute astăzi perimate. Obiectele, trucajele au devenit accesorii menite să completeze personajul, accentul principal căzînd însă pe mimică, pe comportarea cît mai originală, mai personală a actorului, care trebuie să reflecte neapărat trăsăturile unui om din vremea noastră.

— Din cît am citit, dv. ați creat o adevărată școală a comicilor de circ din U.R.S.S.

— Afirmația e valabilă pînă la un anumit punct. A învăța nu înseamnă negreșit a imita. Mă refer desigur la unul dintre elevii mei, cunoscutul Oleg Popov care a evoluat într-o direcție diferită, personală. Printre elevii mei se mai numără și Iuri Nikulin pe care îl cunoașteți desigur din filme, ca și comicii Ivanov și Gavrilov, Makarov și Koriaciko, ce evoluează alături de mine în acest spectacol.

Fiecărui comic de circ i se cere astăzi să-și contureze o personalitate distinctă, să dea dovadă de inventivitate, de exigență. În ce mă privește sînt foarte minuțios în pregătirea numerelor de circ, după cum sînt foarte pretențios ca pictor.

— Ați abordat aceste probleme și în cuprinsul unei cărți consacrate îndelungatei dv. activități artistice. Cartea a fost tradusă acum cîțiva ani și la noi.

— Aceste probleme mă preocupă și azi în aceeași măsură. De peste treizeci și cinci de ani lucrez la un studiu închinat teoriei risului. De foarte multă vreme lumea se străduiește să pătrundă taina acestei reacții umane. Mulți filozofi, comedio-grafi, istorici literari, începînd cu cei din antichitate, au încercat să găsească explicația cea mai plauzibilă. În studiul meu vreau să demonstrez că istoria risului e legată de istoria umanității. În clipa cînd omul a depășit stadiul animalității a luat naștere și risul. Lucrarea mea e aproape finită, dar nu am încredințat-o încă editurii, deoarece îmi vin mereu idei noi în legătură cu acest subiect.

— Ați călătorit mult, tovarășe Rumeanțev?

— Am colindat, în lung și în lat toată Uniunea Sovietică. Am făcut de asemenea turnee cu trupa circului nostru în Finlanda, Anglia, Franța, Italia, R. D. Germană, Brazilia, Uruguay, România fiind deci a opta țară vizitată.

— Unde sperăm că veți reveni și cu prilejul altor turnee.

M. Cosmetatos

Pe marginea unui schimb de experiență

○ reciprocă înavuțire spirituală

După trei ore de drum, la bordul unui zvelt „Il-18”, grupul muzicienilor romîni, alcătuit din compozitorii Doru Popovici și Bogdan Moroianu, muzicologul și folcloristul Gh. Ciobanu, și condus de semnatarul acestor rînduri se și afla la Moscova, printre colegii sovietici. Delegația noastră răspundea unei recente vizite a unor muzicieni din U.R.S.S., în cadrul acordului de colaborare încheiat între uniunile de creație din cele două țări, menit să ducă la o mai bună cunoaștere reciprocă a valorilor muzicale contemporane.

Și, într-adevăr, întîlnirile de la sediul Uniunii Compozitorilor din Moscova, la care au luat parte personalități ale vieții muzicale sovietice — compozitorii Anatoli Novikov, Nina Makarova (soția lui Aram Haceaturian) și Viaceslav Ovcinnikov (un tânăr foarte talentat, elev al lui Hrennikov), compozitorul eston Leo Normet, un mare admirator al lui George Enescu, profesorul Ghinsburg de la Conservatorul din Moscova ș.a. — audițiile de muzică contemporană organizate cu acest prilej, discuțiile purtate, ca și întîlnirile și audițiile similare de la Leningrad și Kiev ne-au ajutat să cunoaștem o bună parte din noile lucrări ale colegilor sovietici, preocupările și strădanțiile lor actuale.

Am auzit fragmente din opera „Octombrie” de Vano Muradeli, una dintre cele mai apreciate premiere ale stagiunii, lucrare ce continuă pe un plan nou tradiția scriiturii corale și orchestrale a operei clasice ruse, piese corale și pentru pian și Simfonia I-a de Ovcinnikov, ca și o seamă de lucrări ale compozitorilor ucraineni Kireiko, Ștogarenko, Galina Ustvolkskaia (în execuția remarcabilului cvartet de coarde al Filarmonicii din Kiev), sau compozitorilor leningrădeni Levitin, Rodion Șcedrin ș.a. O caracteristică comună a acestor lucrări, care abordează cele mai diverse genuri, este vibrația avîntată și generoasă a creatorilor la problemele majore ale vieții contemporane.

Ne-a făcut plăcere să revedem, la ele acasă, vechi cunoștințe. Astfel, încă din prima seară a călătoriei l-am ascultat la „Bolșoi Teatr”, într-un spectacol extraordinar cu „Evgheni Oneghin”, pe tânărul bariton Iuri Mazurok, laureat al Concursului Enescu, interpretînd rolul titular. În seara următoare l-am întîlnit la Palatul Congreselor din Kremlin pe dirijorul Niazi, un vechi și bun prieten al țării noastre. Trupa de balet a Teatrului muzical din Baku prezenta baletul azerbaidjan „Legenda dragostei” de Melikov, sub conducerea muzicală a lui Niazi. L-am urmărit la pupitru. Cu eleganță și măiestrie pe care i le cunoaștem stăpînea magistral orchestra. Am revăzut de asemenea un tânăr prieten, dirijorul Rojdestvenski, care a dat concerte în țara noastră cu orchestra Radiodifuziunii sovietice. Își amintește cu plăcere de zilele petrecute în România cu ocazia Festivalului Enescu, de agreabilită și rodnică sa colaborare cu corul Filarmonicii noastre, cu concursul căruia a prezentat „Zdravița” de Prokofiev.

Fără îndoială, călătoria ne-a dat prilejul să asistăm la multe spectacole muzicale și concerte cu care ocazie am putut admira arta unora dintre cei mai valoroși interpreți sovietici. Spațiul nu-mi permite să stăruiesc asupra acestor manifestări de înaltă ținută, dar nu pot să nu amintesc de noul spectacol de balet cu „Cenușăreasa” de Ceaikovski la Teatrul „Kirov” din Leningrad (protagonistă, Alla Sizova) sau de concertul orchestrei Filarmonicii leningrădene (cu lucrări de Sviridov și Mussorgski)

executat sub bagheta sigură a lui Kirill Kondrașin.

O reală satisfacție ne-a oferit-o la Leningrad cunoștința cu cea mai tinăra formație muzicală a orașului. În sala mică a studioului experimental al Uniunii compozitorilor am asistat la concertul acestei noi formații, alcătuite dintr-un cor de cincisprezece persoane și o orchestră cu aproape același număr de instrumentiști. Membrii formației sînt cu toții studenți ai Conservatorului, elemente deosebit de înzestrate. E emoționant să ascuți acest serios ansamblu în al cărui program concertistic figurează partituri de mare dificultate, ca „Patimile după Ioan” de Bach, după ce-ai privit fețele tinere, aproape copilărești, ale membrilor săi (concertmaistrul orchestrei este o fată care abia a implinit 19 ani). E ușor de imaginat emoția tinerilor artiști la acest concert inaugural, mai ales dacă ținem seama că în sală se aflau ilustre personalități muzicale sovietice ca Șostakoviici, Kabalevski, Mstislav Rostropoviici. Deși din punct de vedere al amploarei sonorității interpretarea lor nu ne-a putut da satisfacții totale, am apreciat munca lor extraordinară și finețea execuției, sub bagheta tinărului Vl. Delman.

Orice călătorie are un punct culminant. Punctul culminant al vizitei noastre a fost, fără îndoială, agreabila surpriză pe care ne-au rezervat-o colegii noștri moscoviți. Cînd ne-am întors la Moscova, după vizita la Kiev și Leningrad, fiecare dintre noi a primit cite o invitație. Descifrînd cuprinsul ei am constatat uimiți că prietenii noștri ne invitau la un concert de... muzică romînească. Totul fusese pregătit în lipsa noastră. Concertul a cuprins lucrări simfonice din creația noastră contemporană, printre care și lucrări de Doru Popovici, Bogdan Moroianu fiind solicițat să acompanieze la pian execuția Sonatei sale nr. 2, interpretată de un violonist sovietic. Și, firește, ca de obicei, concertul a fost urmat de discuții, colegii noștri exprimîndu-și opiniile despre lucrările prezentate — pe care le-au primit cu vădit interes. În general, creația muzicală romînească contemporană este cunoscută și prețuită în U.R.S.S., schimbul reciproc de lucrări efectuat prin intermediul uniunilor de creație și editurilor muzicale îngăduind o informare promptă și continuă. Fără îndoială că preferințele înclină către marele nostru Enescu care este foarte cunoscut, foarte iubit și foarte cîntat; rapsodiile și Simfonia I-a se bucură de cea mai mare popularitate. Mai puțin cunoscută este muzica corală romînească și muzica coral-simfonică în al cărei domeniu creatorii noștri au realizări interesante.

Ne-am întors din această călătorie cu sentimentul, cu convingerea că contactele directe între muzicieni sînt extrem de utile, constituind tot atîtea prilejuri de largire a orizontului profesional, de reciprocă îmbogățire spirituală.

Prof. Dumitru D. Botez

Tinerele balerine F. Utoio (Indonezia), Caridad Rodriguez Moreno (Cuba) și Anne Stone (Anglia), eleve ale școlii de coregrafie din Moscova, într-un moment din spectacolul de sfîrșit de an prezentat la „Bolșoi Teatr”

Prin

Ruanda-Burundi

Mă aflu pe meleagurile străbătute de linia pe care se înșiră, în chip de uriașe mărgelile prelungi, marile lacuri africane. Până și pe hartă ele formează un grup pitoresc, îmbietor, dominat de ochiul de diamant al Ukereve-Victoriei. Între lacurile Edward și Tanganika se întinde o creastă muntoasă. Teritoriul din jurul munților e ocupat de republica Ruanda și de regatul Burundi, până nu de mult dependente de Belgia.

M-am început călătoria spre Usumbura, capitala regatului Burundi, de la lacul Kivu. E un lac faimos pentru că în apele lui nu trăiesc nelipsiții crocodili și ne putem scălda fără riscuri.

Se spune că atunci când a erupt vulcanul Karisimbi, situat prin apropiere, apele lacului au prins să fiarbă și toate viețuitoarele au murit. Superstițioși, băștinașii și-au părăsit așezările, refugiindu-se în adâncul continentului. Până în ziua de azi țărmul sud-estic al lacului pare că fumegă; deasupra apei plutește un soi de piclă nesănătoasă, exhalând miasme de sulf.

Drumul spre Usumbura aleargă de-a lungul riului Ruzizi, care izvorăște din Kivu iar la vreo 30 km depărtare de lac se afundă într-un defileu. N-apucăm să ne depărțăm prea mult că șoferul oprește mașina, coboară și se cațără pe un dîmb. Acolo, cu palmele făcute pîlnie, scoate niște strigăte pe care nu le înțeleg. De undeva de sus, parcă din cer, i se răspunde prin câteva sunete puternice.

— E-n ordine, — declară șoferul. — Putem să ne continuăm călătoria. Drumul e liber.

Mașina înghite kilometrii unul după altul iar deasupra capului stăruie sunetele neînțelese. Drumul e îngust, cu multe cotituri, urcușuri și coborișuri. Pe porțiunea gîuită de defileu n-ar încăpea două mașini una lângă alta. Dar iată că pe colina din față zărim o mașină ce ne vine în întîmpinare. Șoferul, remarcînd curiozitatea mea tăcută, mă lămurește:

— Totul e-n ordine. Conform graficului...

La prima cotitură observ, înălțîndu-se la marginea prăpastiei, silueta unui om care lovește cu un băț într-un butoi gol. Ieșim din defileu și ne oprim pe drumul devenit subit larg. Nu-mi pot înfrîna curiozitatea și caut să aflu cite ceva despre acest drum ciudat.

Pe o distanță de peste 30 km circulația se face în sens unic. Ce se întîmplă, însă, dacă în defileu se întîlnesc două vehicule, venind din direcții opuse? Dacă nu se ciocnesc, ele trebuie să facă cale întoarsă. Pentru a asigura, în aceste condiții, o circulație normală, localnicii au recurs la o soluție pe cit de simplă pe atît de ingenioasă: semnalizarea cu ajutorul tam-tam-ului. La intrarea și ieșirea din defileu au fost instalate puncte de observație, dacă pot fi așa numiți oamenii plasați din loc în loc și înarmați cu tobe sau butoaie goale (ale căror sunete me-

talice se propagă mai bine decît ale tam-tam-urilor). Sentinela de la intrare știe cite mașini vin din direcție opusă fiindcă e încuștințată prin semnale sonore. Țăranii angajați în aceste posturi le descifrează cu ușurință, deosebind semnalul „drumul e liber” de cel ce vestește că „în defileu e o mașină”. Deși le desparte o distanță de cîțiva

Minuirea tam-tam-ului cere o mare dexteritate...

kilometri sentinelele se înțeleg de minune. Dacă le vine vreun „novice”, cei vechi studiază cu atenție modul lui de a semnaliza și-l învață. Căci semnalele cu același înțeles sînt emise diferit de semnalizatori diferiți.

Imi exprim intenția de a mă întoarce pe același drum, dar șoferul caută să mă convingă să renunț:

— Doar nu sînteți grăbit. Iar mașina noastră ar putea încurca circulația. Auziți? Tam-tam-urile spun că în defileu intră o coloană de mașini dinspre Kivu.

Ușor de zis „auziți”? Sigur că aud bătaia de tam-tam dar ele îmi pot spune tot ce-mi trece prin cap: de pildă, că n-ar fi rău să-mi aprind o țigară.

Profit de ocazie să aflu mai multe amănunte despre acest original mod de semnalizare:

— Ce se întîmplă dacă o oră, două, trei nu trece nici o mașină? Sentinelele pot să adoarmă de plictiseală.

— Nicidecum — se înviorază șoferul. — Oamenii nu se plictisesc. Dacă nu-s mașini își văd de treburile lor.

— Da' ce treburi au?

— Își comunică ultimele noutăți din sat.

— Glumești?

— Deloc! Toba e un alfabet sonor. N-ați văzut în satele noastre „instalațiile telefonice”? Sînt niște tobe mari, lunguiețe, meșterite din trunchiuri scobite de copaci peste care se întinde o bucată de piele. Un astfel de „telefon” e instalat lângă sălașul căpeteniei, care își transmite ordinele cu ajutorul unui semnalizator. Așa sînt chemați sătenii la o adunare, bunăoară.

— Dar poate că oamenii nu înțeleg sensul sunetului și vin numai pentru că știu că bătaia tam-tam-ului îi convoacă în fața căpeteniei.

— Da' de unde! Nimeni nu reacționează la sunetele lipsite de înțeles. Cînd copiii se joacă cu toba toți își văd de treabă, liniștiți.

...Iată-mă și la Usumbura, punctul terminus al călătoriei mele în „Klondyke-ul de cafea”¹⁾, cum au fost numite de colonialiști Ruanda și Burundi. În trecut mică așezare de pescari, Usumbura e astăzi un oraș cu 50 000 de locuitori, cu străzi asfaltate, umbrite de palmieri și de pînă africani pletoși, ale căror ace lungi scot un șuierat subțire la cea mai mică adiere. Cînd la 1 iulie 1962 Ruanda și Burundi au ieșit de sub protectoratul Belgiei, devenind state independente, Usumbura a fost declarată capitala regatului Burundi iar Kigali, cu o populație de 3 000 de oameni, capitala republicii Ruanda.

Privesc cu nesaț noua înfățișare a Usumburei, căutînd să descopăr trăsăturile dobîndite în anii de viață independentă. Și fără să vreau îmi amintesc de cuvintele unui păstor bătrîn pe care l-am întîlnit pe drumul spre Usumbura. L-am zărit în mijlocul unui decor demn de penelul unui pictor: munții, pîlcurile de copaci din vîgăuni, luncile riurilor, aerul îmbibat de soare, cirezile de vaci, capre și oi dormitau într-o tihnă desăvîrșită. Insuflețite păreau doar limbile de foc de pe o coastă de deal. La atingerea lor fierbinte ierburile și arbuștii cădeau secerati din rădăcină.

— Cine a pus focul? — l-am întrebat pe păstor.

— Noi, păstorii, — mi-a răspuns el calm.

— De ce? Ce-or să mînce vitele?

— Păi numai așa au să aibă ce să mînce. Iarba uscată nu-i bună de nimic. De aceea, o ardem, ca să facă loc celei tinere. Curînd încep ploile, pămîntul o să-nflorească și dealul o să se acopere cu verdeață tînă, fragedă...

¹⁾ Klondyke = localitate în Alaska unde, în secolul trecut, s-au descoperit zăcăminte de aur.

N. Hohlov

În drum spre Antiarctica

(urmăre din numărul trecut)

Capul dispăru imediat. Trapa se închise fără zgomot.

— Iată ce, timonierule! Dacă nu-ți ajunge combustibilul pentru oversunul de înapoiere, n-are să-ți fie bine!

— Nu țipa, te rog! Răspunse revoltat Krutikov.

Căzu pe gânduri și adăugă, roșind:

— Fir-ar al naibii... Saltul în exosferă l-am calculat. Oversunul de înapoiere l-am calculat de asemenea, aproape pînă la capăt. Dacă țî-e frică, ne putem antialimenta excelent pe Antimarte.

Antimarte era denumirea dată de cosmonavigatori unei planete artificiale care se deplasa aproximativ pe orbita lui Marte din partea opusă Soarelui. De fapt, era un uriaș depozit de combustibil, o stație de alimentare automatizată complet.

Bikov sări și începu să se plimbe prin încăpere.

— Ascultă, Mișa, ce se întîmplă pe nava mea?

— Despre ce-i vorba, Leonenka?

— Planetologii!

Jilin explică din spatele carcăsei fotoreactorului.

— A dispărut Varecika.

— Da? se bucură Bikov. În sfîrșit!...

2.

— M-a dat afară, spune Danghe, întorcîndu-se în cabina lui Iurkovski.

Acesta stătea în picioare pe un scaun, în mijlocul cabinei; și pipăia cu palmele tavanul moale, înalt. Pe podea erau împrăștiate prăjituri strivite.

— Deci, nu e aici, hotărî Iurkovski.

Apoi, sărînd de pe scaun, își scutură de pe genunchi firimiturile albe și chemă duos:

— Varecika, viața mea, unde ești?

— Ai încercat să te trîntești în fotolii? Il întrebă Danghe.

Se apropie de divan și se prăbuși țeapăn, cu minile întinse și lipite de solduri.

— Ai s-o omori! strigă Iurkovski.

Danghe se așeză mai comod, întinzînd picioarele pe spătarul divanului:

— O asemenea operație trebuie făcută cu toate divanele și fotoliile. Varecika îi place să se aciuiească pe moale.

Iurkovski mută scaunul mai aproape de perete.

— Nu, spuse el. În călătorii se cațără pe pereți și tavane. Trebuie să colîndăm nava și să pipăim pereții.

— Doamne! suspină Danghe. Ce nu-i trece prin cap unui planetolog innebunit de trîndăvie!

Se fîi uitîndu-se pieziș la Iurkovski. Apoi șopti răutacios:

— Sînt sigur: asta-i opera lui Alexei. A urît-o întotdeauna.

Iurkovski îl fixa pe Danghe, tăcut.

— Da, continuă acesta. Întotdeauna. Și pentru ce? Era atît de liniștit... atît de draguț...

— Faci haz, dar mie o să-mi pară într-adevăr rău dacă se va pierde, oftă Iurkovski.

Se urcă pe scaun și, centimetru cu centimetru, începu din nou să pipăie tavanul. Cineva bătu — apoi usa glisă lin într-o parte și în prag se opri micul Charles Molard, radioopticianul cu păr smolți.

— Intrați? întrebă Molard.

— Intocmai, răspunse Danghe.

Molard își plesni palmele.

— Mais non, exclamă el, zîmbînd cu bucurie.

3.

Nuvelă de aventuri științifico-fantastice de A. și B. STRUGAȚKI

(Zimbea întotdeauna cu bucurie). Non „intrați”! Eu vrut spun: să intru?

— Sigur, spuse Iurkovski de pe scaun. Sigur că „să intru”, Charles.

Molard intră, trase ușa și își înălță privirea curios.

— Voldemar, spuse el, admirabil. Invață să umbrați pe tavan?

— Oui, madame, spuse Danghe, cu un accent îngrozitor. La drept vorbind da, monsieur. Propriuzis, o cherche pe Varecika.

— Nu, nu! strigă Molard, începînd să dea din mîini. Numai pe rusește. Eu doar vorbește numai pe rusește.

Apoi îl amenință cu degetul, așezîndu-se pe divan lângă el:

— Voi glumiți doisprezece zile. Ce e Varecika? Eu multe ori auzit „Varecika”. Azi voi căutați pe ea, dar nu văzut pe ea niciodată... Asta păsărica? Sau asta pisicuța? Sau e...

— Hipopotam, sugeră Danghe.

— Ce este hipopotam? se interesă Molard.

— Asta-i așa o... hirondelle, răspunse Danghe.

Rînducî.

— O, hirondelle! exclamă Molard. Hipopotam?

— Yes. Natürlich.

— Non, non! Numai pe rusește!

Se întoarse spre Iurkovski:

— Crégoire spune corect?

— Crégoire își toarnă baliverne, rosti supărat Iurkovski. Fleacuri.

Molard se uită la el atent.

— Voi indispuș, Volodea. Eu pot ajuta?

— Desigur, Charles... Trebuie pur și simplu să căutăm. Să pipăim totul cu mîinile, ca mine...

— Do ce pipăit? se miră Molard. Voi spuneți ce înfățișare are ea. Eu încep să caut.

— Și eu aș vrea să știu ce înfățișare mai are ea acum, oftă Iurkovski.

Planetocarul fonic „Tahmasib”, condus de căpitanul Bikov, se află în drum spre Amaltea, pentru a veni în ajutorul unor cercetători cosmici amenințați de foame. Membrii echipajului își văd de ocupațiile obișnuite dar căpitanul își exprimă îngrijorarea în legătură cu rezervele de combustibil.

Molard se lăsă pe speteaza divanului și-și acoperi ochii cu palmele.

— Je ne comprends pas, spuse el trist. Nu înțelegi. Ea n-are înfățișare? Sau eu nu înțelegi rusești.

— Nu, totul este corect, Charles, îl liniști Iurkovski. Ea are desigur o înfățișare. Dar o înfățișare diferită, înțelegi? Dacă e pe tavan, se confundă cu tavanul. Dacă e pe divan, se confundă cu divanul.

— Iar cînd este pe Crégoire, atunci este ea Crégoire, spuse Molard. Voi tot glumiți.

— Nu glumim, Charles, interveni Danghe. Varecika își schimbă tot timpul coloritul. Mimetism. Se camuflează admirabil, înțelegi? Mimetism.

Cineva bătu în ușă.

— Intrați! strigă Molard.

— Intrați, traduse Iurkovski.

Intră Jilin — enorm, îmbujorat și cam sfios.

— Căpitanul m-a trimis, Vladimir Sergheevici.

Peste patruzeci de minute vom traversa, aproape în interiorul exosferei, peri-ioviul.

Iurkovski sări în sus.

— În sfîrșit!

— Dacă vreți să faceți observații, vă stau la dispoziție.

— Mulțumesc, Vanea.

Iurkovski se întoarse spre Danghe.

— Hei, Ioganici! Înainte!

— Tin-te bine, Jupi brun! spuse Danghe.

— Les hirondelles, les hirondelles, cînta Molard. Iar eu mă duc să pregătești masa. Astăzi sînt servicii și la masă vom avea supă. Dumneata placi supă, Vanea?

Jilin nu apucă să răspundă, pentru că nava se clătina brusc și el se rostogoli în ușă, abia reușînd să se apuce de toc. Iurkovski se împiedică de picioarele întinse ale lui Molard, tolănit pe divan și căzu peste Danghe. Danghe icni.

— Ehei, asta-i un meteorit! presupuse Iurkovski.

— Scoală-te de pe mine! mormăi Danghe.

În romînește de ION HOBANA

(va urma)

PRACTICE • FRUMOASE
IGIENICE • CONVENABILE

TRICOTAJE
din
BUMBAC
pentru adulți și copii
*Modele, contexturi
și culori diferite*

BLUZE • JACHETE
SCAMPOLOURI • VESTE
CAMAȘI • ARTICOLE
DE LENJERIE

Recomandări: Produsele se spală în apă caldă, în care se adaugă fulgi „Alba lux” (o lingură la 5 litri apă). Se clătesc în apă caldă și apoi rece. Se store prin presare. Nu se usucă prin alinare și nici pe sobă sau calorifer.

NOILE UNIFORME ȘCOLARE

**Frumoase, practice, comode,
rezistente.**

Se pot cumpăra și cu plata în rate

**UZINELE
TEXTILE -
CISNĂDIE**

produce:
• COVOARE PLUSATE
• STOFE DE PALTOANE
• PLEDURI

**OFICIUL NAȚIONAL DE TURISM
„CARPAȚI“**

anunță pentru lunile august și septembrie
un bogat și interesant program de excursii

IN U.R.S.S., REPUBLICA DEMOCRATĂ GERMANĂ, REPUBLICA
POPULARĂ UNGARĂ, REPUBLICA SOCIALISTĂ CECOSLOVACA
și REPUBLICA POPULARĂ POLONĂ

Se primesc înscrieri și pentru cură-tratament la KARLOVY-VARY
și VACANȚE PE LITORALUL REPUBLICII POPULARE BULGARIA.

Excursiile se fac cu TRENUL, AVIONUL, AUTOCARE și AUTOTU-
RISME PROPRII, pe itinerarii noi, deosebit de atrăgătoare.

Informații și înscrieri la agențiile și filialele O.N.T. „CARPAȚI” din
întreaga țară.

nou!

● PRODUS
HRĂNITOR
AROMAT ȘI
RECONFORTANT
● PREPARAT
INTEGRAL
DIN FRUCTE
● BOGAT ÎN
VITAMINE,
SĂRURI MINERALE
ȘI ZAHARURI

**NECTAR
DE FRUCTE**

**PRODUS
COLOROM**

GALLUS
VOPESTE ORICE TESĂTURI
MĂTASE • BUMBAC • LINA
ROCHII • HAINE • BLUZE

Scenă de iulie

Tokio se pregătește pentru Olimpiadă

La 10 octombrie, la Tokio se va aprinde flacăra olimpică. În vederea acestui eveniment capitala Japoniei construiește febril. Într-un interviu recent acordat ziarului „Izvestia”, R. Adzuma, primarul orașului, a dat câteva informații și cifre impresionante.

Complexul olimpic principal este gata. Se apropie de sfârșit și reconstrucția stadionului olimpic național. Stadionul reinnoit este la nivelul celor mai bune din lume. La reconstrucția lui s-au folosit din plin ultimele realizări ale arhitecturii și tehnicii moderne. Mindria stadionului o constituie calitatea pistelor și a gazonului. La crearea lor a lucrat cițiva ani o comisie formată din savanți de frunte și specialiști japonezi.

Alte obiective sportive, ca marea sală de gimnastică de la Meidzi, Centrul de presă, Casa radioului vor fi și ele curând gata. Constructorii japonezi au lucrat într-un timp record și la un nivel calitativ care a întrunit sufragii unanime.

Dar tot atât de importante ca obiectivele sportive sînt și drumurile Olimpiadei. S-au construit în total douăzeci și șapte de drumuri olimpice: 22 de autostrăzi obișnuite și 5 supraetajate.

Ele vor rezolva în mare măsură problema transportului în timpul Jocurilor Olimpice. Autostrăzile vor lega centrul orașului, aeroportul și construcțiile sportive. Oaspeții se vor putea deplasa cu rapiditate spre toate punctele întrecerilor. De-a lungul autostrăzilor nu vor exista semafoare. Drumurile acestea ultramoderne vor schimba mult fața străvechiului Tokio și vor rămîne ca un prețios dar olimpic.

Foarte multe s-au făcut și pentru cazarea în bune condiții a oaspeților străini al căror număr se va ridica la cîteva zeci de mii. În oraș s-au construit hoteluri moderne, al căror „rege”, „Otani”, cu cele șaptesprezece etaje ale sale este cel mai mare din Asia. E interesant de subliniat că hotelul „Otani” a impus revizuirea legii care interzice construirea în Japonia a unor clădiri cu peste zece etaje.

Călătorie în vis

În copilărie vedem lumea cu alți ochi. Și iarba parcă e mai verde, și soarele mai strălucitor, și ploile mai năvalnice. Lucrurile — chiar cele mai banale — capătă o notă de mister, astfel încît simpla grămadă de nisip din curte devine un fel de Sahară iar vapoarele de hîrtie lansate pe un șuvoi de dezgheț primăvărat fac ocolul lumii.

Jocurile copilăriei au o mare doză de romantism, de pasiune pentru aventură, pentru extraordinar. Acum jocurile vechi li s-a adăugat încă unul — jocul de-a cosmonauții, de-a călătoria pe alte planete. Chiar și cei mici de tot îi preferă azi pe cosmonauții tradiționali soldați de plumb. Iar cărțile cu poze le vor tot pe teme cosmice.

O asemenea carte a pregătit pen-

tru copii pictorul Vadim Gortinski. Eroii cărții sînt mici cosmonauți din material plastic, care pot fi achiziționați în modul cel mai simplu la magazinele de jucării.

Istoria nașterii acestei cărți este interesantă.

Acum doi ani Vadim Gortinski a conceput cîteva povești vesele, în desene, despre călătoria unor cosmonauți pe Lună. A făcut schițe, a pregătit textele. Lucrul părea că

în viață a început să lucreze cu aparatul de fotografiat. De ce? Pentru că eroul real găsit de el avea nevoie de un mediu înconjurător tot atât de veridic. Desenat pe hîrtie, își pierdea farmecul. Una sînt desenele despre Lună și cu totul alta aventurile selenare ale eroilor imprimate pe pelicula fotografică. Crezi în ele cu toată convingerea...

Așa s-a născut ideea lui Gortinski de a face o carte cu ilustrații fotografice, imbinînd cu pricepere desenul, decorul natural și fotografierea „pe viu”.

Cartea „Cum am zburat cu racheta” i-a cucerit pe copii, situîndu-se între „lecturile” lor favorite.

Recent, Vadim Gortinski a terminat a doua carte — „Călătorie în vis”. De data aceasta pictorul n-a mai avut nici un dubiu în privința eroilor. El a descris călătoria prin spațiul sideral a trei mici cosmonauți. Aceștia ajung pe Marte, studiază planeta, se luptă cu niște făpturi gigantice, descoperă în peșteri desene ale vechilor marșieni, montează o stație automată și se întorc pe Pămîntul natal. Aici, într-un lan de romaniță, îi întâmpină autorul, fi ia de mîină și le face cunoștință cu micii cititori.

E interesant cum a realizat Gortinski ilustrațiile fotografice. Bigudiuri, cutii de conserve goale, căpăcele de la tuburi de pastă de dinți, rachete-jucării sînt folosite cu atîta dibăcie încît devin niște foarte convingătoare telescoape, rachete la start („fumul” e realizat cu ajutorul acvarelelor), chepenguri etc. Numai Luna tainică și uriașă care atîrnă deasupra cosmonauților este adevărată: o fotografie documentară a Lunii.

Vadim Gortinski a urmărit nu numai ca micii cititori să creadă în evenimentele relatate ci și ca, întorcînd ultima filă a cărții, să continue singuri minunata călătorie, să continue jocul propus de autor.

V. V.

Micul cosmonaut, eroul cărților lui Vadim Gortinski

merge bine dar ceva îl nemulțumea: nu putea găsi un erou unic în care copiii să creadă imediat, de la prima cunoștință.

Într-o zi Gortinski a văzut într-un scuar cițiva copii care se jucau cu minuscule cosmonauți din material plastic. Așa a avut loc întîlnirea dintre autor și eroul lui — o jucărie foarte îndrăgită de copii.

Atunci Gortinski a lăsat de o parte creionul și pentru prima oară

• UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR •

Dedal și Icar

— Cine a fost Icar ?
— Fiul lui Dedal, cel care a inventat aripile.

Dedal a fost un om înțelept. Știa că nu e bine să cobori prea jos și nici să te ridici prea sus. Recomanda calea de mijloc.

Dar fiul lui nu l-a ascultat. A zburat spre soare și și-a pierdut aripile. Fiul a murit fiindcă n-a avut înțelepciunea tatălui.

Dar Dedal continuă să zboare. Zboară în toate direcțiile, nici prea jos și nici prea sus, ținînd mereu cumintea cale de mijloc. Încotro zboară? De ce? Nimeni n-ar putea răspunde. Ba mulți nici măcar nu știu că Dedal cel înțelept,

și cînd l-a găsit, l-a luat în spinare și s-a dus glonț la prietenii lui.

Prietenii stăteau la masă, beau și cîntau vechi cîntece

eline. Cum a ajuns, Platon a luat adevărul și l-a trîntit drept în mijlocul mesei încărcate cu toate bunătățile.

Tipsiile au zăngănit, cupele s-au făcut țîndări.

— Na-vă adevărul — le-a spus Platon. Atîta ați vorbit de el... Ei bine, vi l-am adus. Acum spuneți-mi ce vă este mai scump: adevărul sau prietenul?

Prietenii au amuțit, vechile cîntece eline li s-au oprit în gît, Uluiți, stăteau și se uitau la adevărul care le acoperise masa, stîngaci și inoportun. Iar cînd și-au venit în fire au strigat:

— Pleacă, Platon, nu ne mai ești prieten!

Doctorul Faust

care a izbutit să-și păstreze aripile de atîtea secole, zboară. Dedal... Dedal...

— Dar la drept vorbind cine e Dedal?

— Tatăl lui Icar, cel care a zburat spre soare.

Adevărul

Platon era un om sociabil și avea mulți prieteni. Dar toți îi spuneau:

— Platon, tu ne ești prieten dar adevărul ne e mai scump. Nici unul dintre ei nu văzuse, însă, adevărul cu ochii. Și asta îl mîhnea peste măsură pe Platon. „De ce le-o fi atât de scump?” — se gîndea el cu amărăciune.

Cuprins de disperare, s-a apucat să caute adevărul. L-a căutat multă vreme, toată via-

ta, și cînd l-a găsit, l-a luat în spinare și s-a dus glonț la prietenii lui.

Prietenii stăteau la masă, beau și cîntau vechi cîntece

— Cum o mai duci, bătrîne?

— l-a întrebat Faust.

— Mulțumesc lui Dumnezeu. Dar dumneata? Ai mai inventat ceva?

Faust dădu din mină.

— M-am lăsat de chestiile astea. Cer prea mult timp și eu nu vreau să treacă timpul.

— Tot mai stai cu nasul în cărți? Ce-i fi găsinde în ele? continuă Mefisto.

— Nu mai citesc: păcat de timp.

— Așa-așa... Ei, dar Margareta cum o duce? Tot te mai întilnești cu ea?

— Nu, am părăsit-o; nu vreau să-mi pierd timpul.

— Atunci-la ce dracu' mai trăiești?

Faust își duse degetul la timp și începu să se gîndească de ce trăiește. Capul i se înclină, umerii i se încovoieră și respirația îi deveni sulerătoare. După aceea se sculă și porni împleticindu-se spre casă iar Mefisto îl urmări cu privirea și zîmbi mefistofelic.

Cînd cunoscuții l-au întilnit apoi pe Faust pe stradă, s-au îngrozit:

— Vai, doctore, cum ai îm-

bătrînit, abia te ții pe picioare. Ei, oameni buni, veniți mai repede! Ajutați-l pe doctor să ajungă la cîmîtir!

F. Krivin

tori și reporteri i-au făcut lui Collard o pagubă de 100 de dolari.

● Fiecare al cincilea bolnav din ospiciile engleze pretinde că este William Shakespeare.

● Cel mai lung meci din istoria boxului a avut loc la New-Orleans, la 6 aprilie 1893. Boxerii de categorie ușoară Andy Bowen și Jack Burk au încrucișat mînușile pentru titlul de campion al statelor sudice ale Americii. Întîlnirea a durat 110 reprize (7 ore și 19 minute) și a fost întreruptă de arbitru întrucît boxerii începuseră să evite lupta.

● Directorul grădinii zoologice din orașul englez Kirkby a plătit anul acesta circa 3 000 de lire sterline despăgubiri vizitatorilor căroră maimuțele, pensionare ale grădinii, le-au furat diferite obiecte. Maimuțele au vădit o accentuată preferință pentru ochelari.

(Din „Nedelea”)

Colțul curiozităților

● Marele scriitor francez François Rabelais, autorul cărților despre Gargantua și Pantagruel, a lăsat următorul testament: „N-am nimic. Datorez mult. Restul îl las săracilor”.

● George Collard, proprietarul unui magazin de veselă din orașul american Detroit, a hotărît să infirme prostul renume de animale greoaie și stîngace al elefanților. Imprumutînd un elefant, el l-a lăsat să se plimbe nestingherit timp de trei ore printre farfurii, pahare, căni etc. Elefantul n-a spart și n-a ciocnit absolut nimic. În schimb mulțimea de privi-